

Firmapidu

4. oktoober 2018 | Eriväljaanne

KUTSUME TEID KÜLLA!
TULE, PEA OMA ETTEVÖTTE
PIDU RESTORANIS TROIKA.

TEIE KASUTUSES ON:
3 saali läbi kolme korruse,
suurem neist mahutab kuni 120 istekohta,
söömingud alates 12-st inimest.

Tantsuteatri etendus
ja mustlaste ansambel.

Elav muusika iga õhtu.

vaata lisaks www.troika.ee või helista +372 62 7 62 45 RAEKOJA PLATS, 15

4, 6, 8 Millistelt loomaliikidelt õppida meeskonnatööd

Teadu on, et inimesed, kellele meeldib tiimitöö, saavad paremini hakkama ka oma tööülesannete täitmisega – seega on tiimitööle orienteeritus üks hinnatuid isikuomadusi. Kuid kas kellelgi on tulnud mõttesse õppida seda kunsti loomadelt, näiteks tegevat paavianid inimestest hulga paremini koostööd.

FOTO: SHUTTERSTOCK

9 Loomaaed loodus- hariduse eestvedaja rollis

Tänapäeva maailmas on loomaaial täita mitmesuguseid tähtsaid funktsioone, ent mis peamine – loomi ei saa mitte ainult näha, vaid nende kohta saab ka palju teada kõige nimekamatelt teadlastelt endilt.

10-11 Kas jõuluvana on olemas?

Firmade jõulupeod toimuvad tavaliselt vaid nädala-kahe jooksul aastas, mistõttu on praegu viimane aeg tegutsemiseks, et parim jõuluvana tellida. Muidu võib juhtuda, et head jõuluvana polegi justkui enam olemas.

12-13 Ehedaid elamusi otsimas

Rubriik annab nõu, mida toredat kolleegidega ette võtta, kus korraldada kliendiüritusi, millega üllatada oma külalisi/partnereid välismaalt ning mida põnevat elamusturismi teenust pakkuva ettevõtte tooteportfellist leiab.

FOTO: VISITTALLINN.EE

14 Kontor roheliseks

Kuidas on lood eestlaste suhtumisega uuendustesse? Mida kujutavad endast rohelise kontori põhimõtted? Mida tasub silmas pida, kui eesmärk on luua ökoloogiline kontor? Nõu annab "Rohelise kontori käsiraamatu" üks koostajaid, Säästva Eesti Instituudi vanemeksperdi Harri Moora.

16-17 Lastesõbralikud restoranid

Oled planeerimas perepuhkust Tallinnas? Tere tulemast! Tallinn on peresõbralik sihtkoht, kus leidub lastele mitmeid vahvaid atraktsioone ja aktiivseid tegevusi ning kui nälg näpistab, siis saab valida oma lemmiku mitmete lastesõbralike toitlustuskohtade vahel.

18 Rikkalik veinimaailm

Viimasel ajal on vana maailma traditsiooniliste veinitootjate – Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania ja Saksamaa – markide kõrval hakatud aina enam mekkima ka Ida-Euroopa pärle, mis on veel avastamata maa. Lähme teeme nendega tutvust!

FOTO: SHUTTERSTOCK

21 4 nippi, et peoriided kestaks

Tänapäeva pesumasinad võimaldavad nii pehme loomade kui ka joogamattide pesemist, kuid lisades masina tarkusele ka kasutaja enda nipid, on võimalik lemmikülikonna või pitsist pluusi head välja nägemist märgatavalt kauem pikendada.

20 Spordinädala liikumissoovitused töönimesele

Kuidas teha nii, et oleksid rõõmsam ja tublim nii tööl kui ka kodus? Spordinädala patroonil ja Nike'i peatreeneril Sandra Rajul on selles mõned nipid, mida ta sinuga jagab.

22 Kuhu minna?

Firmapidu jagab kolm soovitusi, kuhu minna ja mida teha, kui oled lummatud tehnoloogiast, headest maitsetest või hoopis looduse ilust.

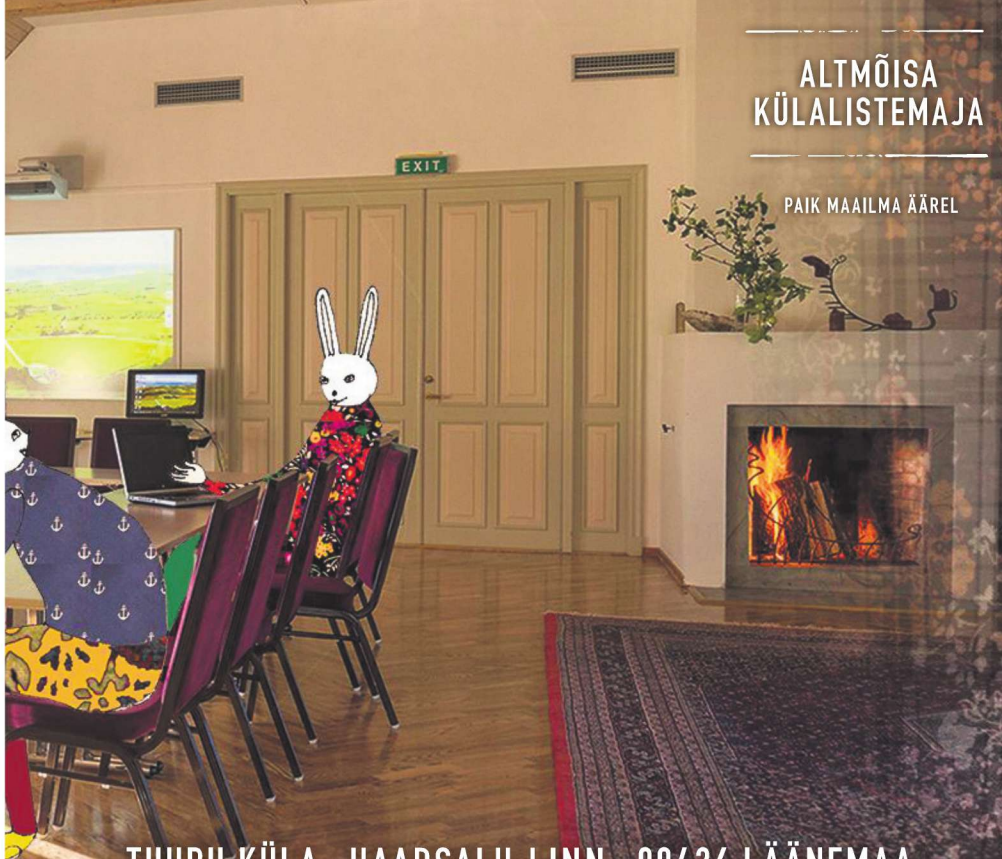
FIRMAPIDU

ALTMÕISA KÜLALISTEMAJAS

ALTMÕISA KÜLALISTEMAJA

PAIK MAAILMA ÄÄREL

TUURU KÜLA · HAAPSALU LINN · 90426 LÄÄNEMAA
+372 47 24 680 +372 5300 8622 INFO@ALTMOISA.EE
WWW.ALTMOISA.EE

Kas otsid ürituse tarbeks
ERILIST KOHTA, mis paneks
LOOVUSE VOOLAMA?

Omapärased ruumid ürituste korralduseks
asuvad **HELIOS HALLIS!**

- suurepärane asukoht Tallinna vanalinnas
- projitseerimisvõimalus hiiglaslikele seintele 360 kraadi
- peasaal 380 m², kogupind 960 m², 2 korrust
- unikaalne multimeedia kunstinäitus Monet2klimt, teie ürituse programmi osana

Info tel: +372 553 9755 | event@helios-hall.ee | www.monet2klimt.ee

FIFAA

**OTSID KOLLEEGIDELE JA KOOSTÖÖPARTNERITELE
JÕULUKINGITUSI, KUID IDEED ON OTSAS?**

**FIFAA
TALVEKATALOOG**

**TUTVU KATALOOGIGA
FIFAA.EE/KATALOOG**

FIFAA
FIRMARÕIVAD JA REKLAAMKINGITUSED

Tallinna filiaal
Pärnu mnt. 142a, 11317 Tallinn
Tel: +372 6 504 870
fifaa@fifaa.ee

Tartu filiaal
Sõbra 56, 51013 Tartu
Tel: +372 7 311 911
anneli.saar@fifaa.ee

facebook.com/ASFifaa

Millistelt loomaliikidelt õppida meeskonnatööd

Teadagi on, et inimesed, kellele meeldib tiimitöö, saavad paremini hakkama ka oma tööülesannete täitmisega – seega on tiimitööle orienteeritus üks hinnatumaid isikuomadusi. Kuid kas kellelgi on tulnud mõttesse õppida seda kunsti loomadelt, näiteks tegevat paavianid inimestest hulga paremini koostööd.

MERIT PÄRNPUU
merit.parnpuu@aripaev.ee

Äripäev

Eestlaste lemmikzooloog ja loomasõber Aleksei Turovski räägib, et kõigepealt tuleb paika panna, millised loomaliigid on üldse ühiskondlikud ehk sotsiaalsed. Viimaseks peetakse loomariigis ennekõike liigi käitumisomadusi, mis aitavad hakkama saada kõige suuremate keskkonnast tulenevate katsumuste ja raskustega.

Korallikoloonia kui äärmuslik kollektivism ja sissepoolepööratus

Loomariigis on Turovski järgi üldiselt olemas kolme tüüpi sotsiaalsust, kui jätta vahepealsed variandid mainimata. Esimeseks sotsiaalsuse vormiks nimetab zooloog korallikoloonia, kus iga põlvkond elab alati ühe koha peal nagu sessiilsetele loomadele kombeks. „Iga põlvkond elab ja tegutseb oma vanemate kalmistul. Ja nemad omakorda oma vanemate kalmistul,“ piltlikustab ta.

Korallikoloonia puhul kehtib äärmuslik kollektivism: kui üks poltüüp annab oma kombitsatega koloonias signaali, siis otsekohe läheb see teabelaine üle koloonia ja kõik lähevad peitu. Signaal võib jõuda ka naaberkolooniani, kes samuti ohu korral peitu poeb. Korallide võnkumisi ja keemiliste ainete eritumist reguleerivad erilised kontrollmehhanismid, mis nende tegevust sünkroniseerivad.

Sipelgad kui ülimalt grupiteadlikud ja üks-teisest sõltuvad

Teine sotsiaalsuse tüüp on sipelgate ja termitide sotsiaalsus. „Igaüks neist on väga-väga täiuslik, väga paljude võimetega suurepärase liikuja ja hammustaja, haistja ja otsija,“ räägib Turovski. „Kuid üksinda nad ei ela kauem kui kaks-kolm päeva.“

Nii võib metskuklasele või sipelgale kindlustada esmaklassilise elu: suurepärase toidu, temperatuuri, kastevee, kuid jättes ta seejuures ilma kontaktist pereliikmetega, on ta kolme päeva pärast surnud. Samas aga tehes peres rasket tööd ja süües parasjagu siis, kui õnnestub, kuid olles puudutuste ja keemiliste ainete kaudu kontaktis teiste pereliikmetega, võivad nad elada lõpmata kaua.

Sipelgate liikidest on ühiskondlikud mitusada liiki ja kõik nad elavad väga keerulist elu, igaüks tegeleb kõiksugu asjadega ning nende naiskonnad ja meeskonnad teevad pidevalt koostööd. On sõdureid, on lihttöölisi, kõiksugu isendeid.

Küsimuse peale, kas sipelgad üksteisele vastu töötama ei hakka, vastab Turovski, et see on absoluutselt välistatud. „Vastu töötamine ei ole võimalik, isegi kui näiteks mõni reostusegeen ajab nad hulluks, siis likvideeritakse see seltskond kohe. Umbes nii, nagu meie organism üritab kasvajakarakudest lahti saada, sest ka kasvajakarad on meie rakud, aga nad on võõraks hakanud. Meie immuunsüsteem otsib neid ja likvideerib neid ööpäev läbi.“

Huvitav on veel, et kõik sipelgad ja termiidid tüüpi sotsiaalsusega loomad jaga-

▲ Aleksei Turovski sõnul ei erine kiskjaliste ja inimeste sotsiaalsus, sest mõlemad teevad koostööd ellujäämise nimel. FOTO: ANDRES HAABU

TASUB TEADA

Mis eriala inimestele sobib korallide omapärane sotsiaalsuse vorm?

Säärane meeskonnatöö mudel sobib kõige paremini korrakaitse ja pääste-teeninduse efektiivseks juhtimiseks, mis vajab kiiret reaktsiooni hädaolukorras tegutsemiseks.

Mis eriala inimesed võivad sipelgate ja termitide sotsiaalsusest?

Pole kahtlustki, et see koostöövorm on ideaalne juhi ja tema parema käe vahel. Ka kõiksugu administratiivtöö tegijad, nagu sekretärid, assistendid, infootsijad, saavad sipelgate manöövrimest õppides palju kasu. Spioonidest rääkimata!

▲ Korallikolooniad elavad tuhandeid aastaid, mõned isegi enam kui 4000 aastaseks. FOTOD: SHUTTERSTOCK

vad toitu, aga ka informatsiooni igasuguste kindlate keemiliste ainete kujul suu kaudu. Seda nähtust nimetatakse trofallaksiaks. Niiviisi pidevalt toitu jagades levivad näiteks emakuninganna käsud ja informatsioon selle kohta, mis väljas toimub.

Primaatide koostöö on suunatud jahipidamisele

Kolmas sotsiaalsuse tüüp loomariigis on inimese ja sellega sarnaste liikide sotsiaalsus. Näiteks kiskjalistel imetajatel ja rööv-

lindudel, nagu lõvidel, hüljäl, huntidel, koitidel, šaakalitel ja paljudel teistel, aga ka kaimanitel, vaalalistel, delfiinidel, määratakse sotsiaalsust selle järgi, kas selle liigi isendid teevad koostööd jahi pidamisel. „Kiskjatel on kõige suuremad väljakutsed elus seotud toitumisega: iga hamburger hakkab vastu ja iga pitsa lendab ära. Ja mida teevad kabanossid, sellest pole isegi siivus rääkida,“ deklameerib Turovski.

Sellepärast tähendab meeskonnatöö primaatidele ainsat kindlat viisi edukaks toi-

metulekuks. Zooloogi erilised lemmikud on hundid ja lõvid, kelle naiskonna ja meeskonna töövormid on aga vägagi erinevad.

Võtame lõvid. Lõvidel on tiimitöö puhtalt naiskonnatöö. Suure lakaga isased on küll äärmiselt tähtsad, kuid mitte jahipidamisel, kui neid üldse jahipidamisele kaasa võetakse, räägib Turovski. Ent emalõvid võtavad vahel ka noori elevantide ette ja siis on isalõvid tavaliselt selleks, et õigel hetkel saaklooma oma õudse mõirgamise ja kuhutava haisuga hirmutada. Nii satub loom

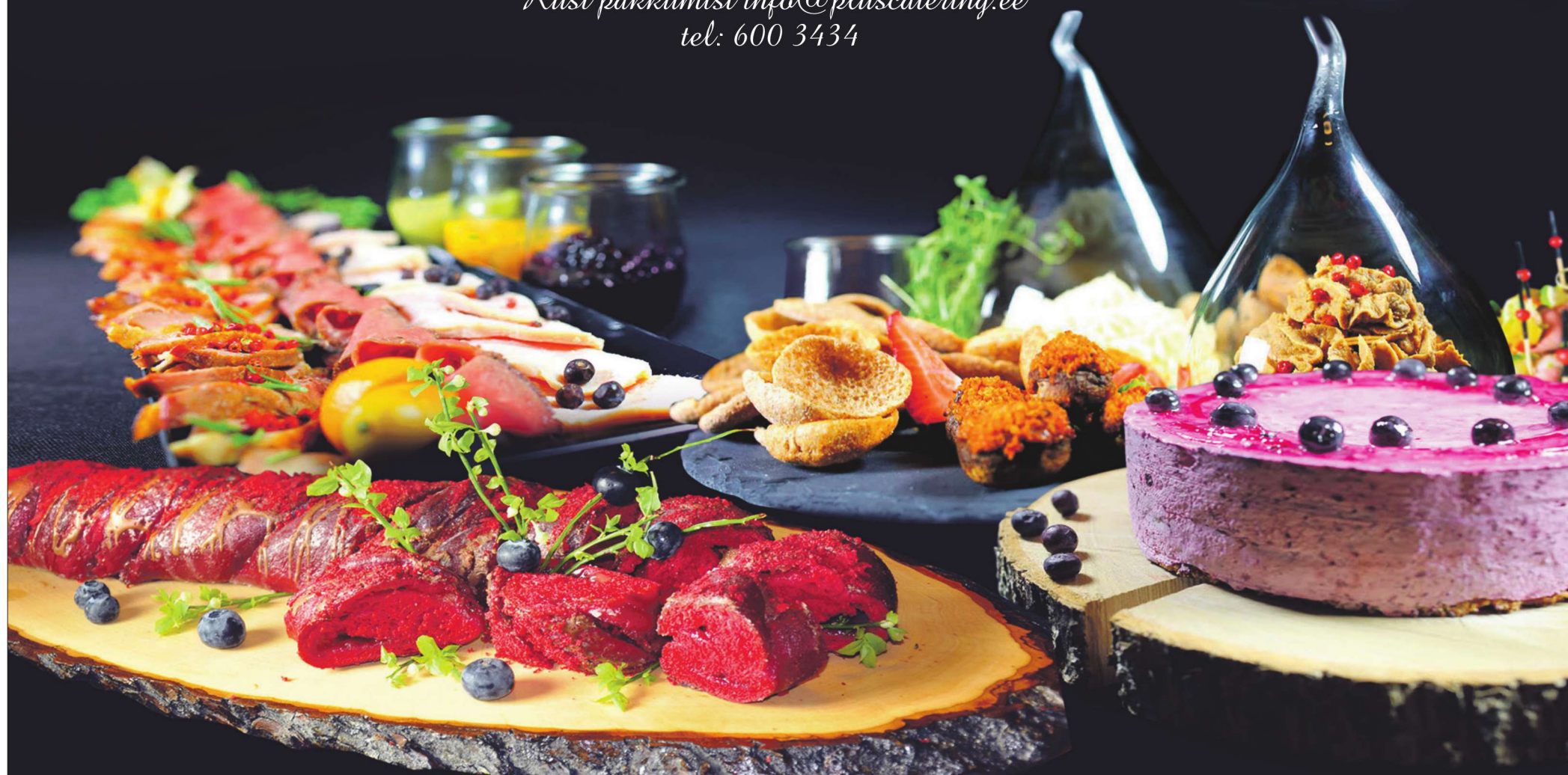

Plus
CATERING

Ainult Plussid!

PROOVIGE UUT JA PERSONAALSET CATERINGI TEENUST.

*Küsi pakkumist info@pluscatering.ee
tel: 600 3434*

paanikasse ja tal n-ö lastakase või lausa sunnitakse joosta emalõvidele vajalikus suunas. Seetõttu varitsevadki isalõvid põõsas, astuvad antiloobile või sebrale õigel hetkel saba peale ja teevad „Võäää!“ Ja õnnetu saakloom hüppab või põrkub võimsate proudade kätte.

Teine väga kasulik võte jahipidamise seisukohast lasub isalõvidel, kes mängivad saakloomale lisakoormust. „Kui nad kütiavad väga suuri ja ohtlikke loomi, näiteks pühvleid, sebrasid või hobuseid, siis isalõvi võtab saakloomal kintsudest nii kinni, et loomal tekib lisaraskus 150–200 kilo. Pühvel on siis aeglustatud ja tema tähelepanu on tõmmatud suurel määral sinna, mis tema saba juures toimub,“ jutustab Turovski, märkides, et pühvli tagumikust hammustades murda ei ole võimalik, aga kui ta ära fikseeritakse, siis emalõvid murravad tal kaela või kägistavad lihtsalt ära.

Huntidel seevastu hõlmab tiimitöö tervet pesakonda. Strateegiline juht on alati juhtiv isane, kes ongi pereisa. Emade on vähemalt sama tähtis, aga tal on teised funktsioonid. Ja siis nende 1+ või isegi 0+ vanuses, aga tugevad ja loomulikult korralikku trenni ja õppust saanud kutsikad. Tavaliselt kuulub ühte pesakonda 8–12 isendit. Ent Kanadas ja Ida-Siberis võib huntide jahigrupis olla isegi üle 20 looma. Kuid sellised suured grupid on tavaliselt ebastabiilsed ja mitte kõige edukamad, räägib Turovski.

Isahunt määrab ära, keda hakatakse jahitima ja tema viib ka karja oskuslikult selle saakloomade juurde nii, et tema jälgedes astuvad kõik ülejäänud, kõige viimane on ema. Kui kütatakse väga ohtlikku looma, näiteks põtra, annab isahunt ohjad üle emahundile ning emahunt teeb kõik selleks, et mitte lasta põdral juua. Sest kui täiskasvanud põder on aetud vastu tihedat kuusikat ja ta jääb seisma, siis teda rünnata ei tohi – ta lööb hundid maha, ja kerge vaevaga!

Turovski jätkab, et sellel õnnetusel põdral on loomulikult adrenaliini laes, kõri kuivab, hingamine on kiirendatud ja ta on väga erutatud. Loomulikult tahab ta juua, aga hundid ei lase tal juua. Nii kui põder langetab pea lume kohale, annab emahunt otsekohe märku, et põtra hirmutatakse. Noored kutsikad läheksid muidugi edasi, ent ema ütleb nendele: „Sabad lumme!“ Ja emahundi sõna on alati noortele selge ja ema korraldusi täidatakse momentaanselt ja automaatselt, sest ema on ainus õpetaja ja kasvataja.

Mis saab edasi? Põder saab infarkti. Isased põdrad saavad infarkti harilikult kaks korda kiiremini kui emased. Kui põder oleks juua saanud, oleks ta pidanud palju kauem vastu. See on täiuslik meeskonnatöö.

Taimtoitlastest loomade sotsiaalsus on orienteeritud kaitsele

Lepisloomade, taimede vegetatiivsetest osadest toituvate loomade sotsiaalsus on orienteeritud kaitsele. Kui keegi peab lehmakar-

» Pärisahvilistel istuvad riigikogus väarikad emased, kes on lapsed mitte ainult sünnitanud, vaid ka edukalt üles kasvatanud. Isased see-eest valitakse ametisse.

ja ja tahab, et nende piim oleks suurepärase ja vasikad väga heas vormis ja kasvaksid kiiresti, siis tuleb karja kõige kõrgema koha peale panna üks pull. „Lõigake kas või pool pulli vineerist välja, peaaegu ei oleks veenev!“ soovib Turovski.

Turovski jätkab, et kõige tähtsam on pulli rahu kiirgav olek – „Kõik on korras, lehmad ja lapsed!“ Ja siis lehmad ei murets. Pull peab paiknema mäenõlvadel niiviisi, et iga kits näeb seda härrat. „Inimene vaatab sellist pilti ja mõtleb, no küll on ülbe tüüp, aga ei ole ülbe tüüp, ta on seal üleval nälgane,“ sõnad zooloog. „Selle suurepärase soku või jäära töö ongi valvata ja õigel ajal teavitada juhtivaid emaseid, kui läheneb oht. Ja ta ütleb ka milline oht ja mis suunas see tuleb ja mida tuleb suures plaanis edasi teha – kas lasta kohe jalga või jääda valvesse.“

Seejärel juhtiv emane, olgu ta lammas või kits, teeb otsekohe „Mää“ või „Mää“, et kari tuleks tema selja taha ja vaatab, kus on kiskja. Kui kiskja on küllalt kaugel, teeb ta jällegi häält, näitab ennast kiskjale, teeb paar sammu kiskja suunas ja lööb jalaga vastu maad. See on kindel sõnum: „Ära üritagi, me oleme valmis põgenema!“ Täpselt sama märk ka karjale: „Olge valmis!“

Paavianikarjas on range hierarhia ja iga loom teab oma kohta

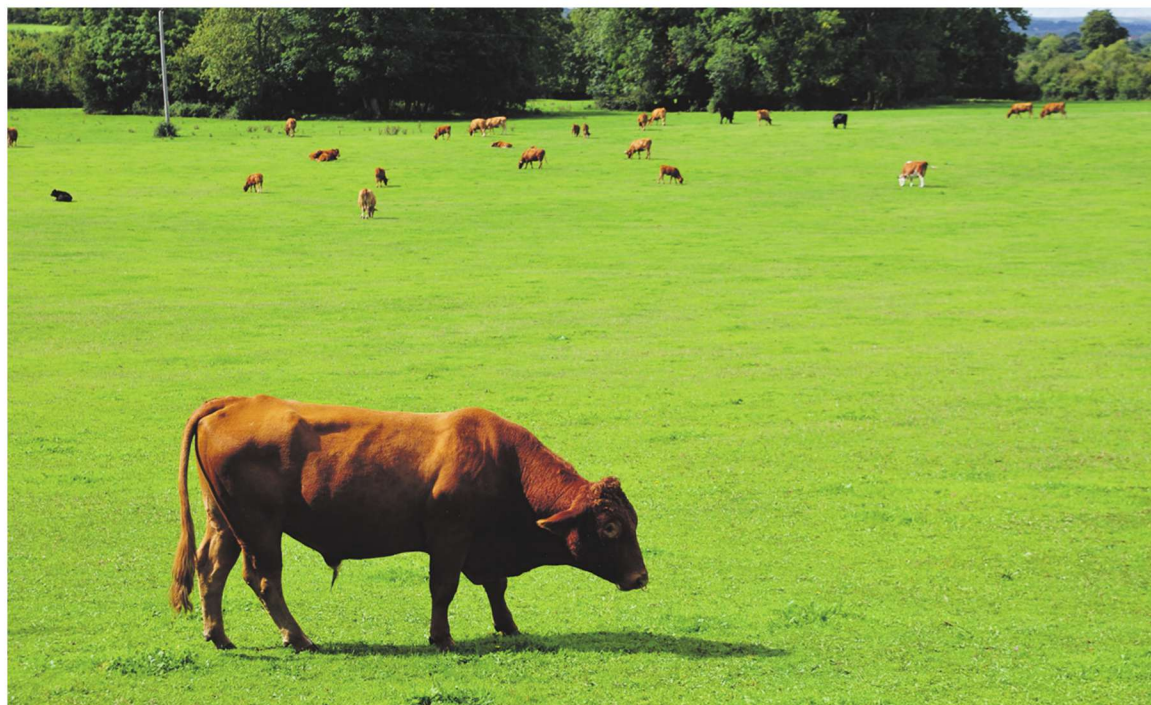
Primaatidel, nagu pärisahvilised, ka kõrgematel leemurlastel hõlmab tiimitöö kõiki aspekte: nii toitumist, kaitset kui ka vanemlikku hoold. Ja mis kõige tähtsam – nende meeskonna- ja naiskonnatöö on nii kindlalt viimistletud, et igaüks saaks korralikult puhata ja sügavalt välja magada. Mitte kartes, et keegi tuleb ja hakkab teda sabast sööma või ninast näksama.

Seesugust suurepärase tiimitööd teevad pädiklased ja šimpansid, ennekõike just isased. Hiiglav tiimitöö on ka paavianidel, kelle isased tegelevad rohkem kaitse ja lastega.

Pärisahvilistel istuvad riigikogus väarikad emased, kes on lapsed mitte ainult sünnitanud, vaid ka edukalt üles kasvatanud. Isased see-eest valitakse ametisse, ja nad tahavad saada valituks. „Paavianid,“ ütleb Turovski, „on kõige parem näide, sest nende mees- ja naiskonnatöö on viimase peal lihvitud. Reeglina teevad nad koostööd palju paremini kui inimesed. Ka inimestel on suurepäraseid tiime, aga paavianid on nii mõneski plaanis inimestest üle.“

▲ Lõvidel on tiimitöö puhtalt naiskonnatöö.

► Huntidel hõlmab tiimitöö tervet pesakonda, ent strateegiline juht on alati isane.

▲ Pull, jäära või suurte sarvedega sokk peab mäenõlval paiknema nii, et iga kits, lammas või lehm näeks teda. Ta võib tunduda teistest kõrgemal ja eemal üleolev ja tähtis, kuid tegelikult on tema ainuke töö valvata karja. Ta hoolitseb omakasupüüdmata selle eest, et õigel hetkel juhtivaid emaseid läheneva ohu eest teavitada.

◀ Paavianid on kõige parem näide mees- ja naiskonnatööst. Nende koostöö on valdavalt palju parem kui inimestel.

Teie ideest kasvatame meie sündmuse

on ürituste terviklahendusi pakkuva **Popaction OÜ** hüüdlause

Popaction on orienteeritud ürituste korraldamisele ja seda algusest lõpuni. Kõigepealt nopime tellija mõtteid. Ideepuslest moodustame visiooniterviku ja siis kõik need pisidetailid, mis on väga olulised ühe tervikpildi kokku panemisel – see on meie töö kõige olulisem osa. Tihti on ettevõtetel kindlad traditsioonid ja nägemus sündmusest, kuid soovitakse lisada midagi, mis oleks uus ja eristuks eelnevatest – kuid väga täpselt ei tea, mis see olla võiks. Siin aitab väga tihti meie kui kõrvaltseisja ettepanekud.

Me väga austame kliendi eripära ega lennuta niisama ideid, et näidata, mis oleme valmis välja mõtlema. Kuigi vahel on mõne kliendi sündmus

lihtsalt nii äge, et paratamatult läheb kujutlusvõime iseenesest elama. Popactioni tiim peab rangelt kinni aspektist, et üritus on kliendi nägu. Enne üritust käime alati kogu süžee *step by step* läbi. Mõtlemele läbi ka inimeste käitumismallid erinevates olukordades.

Mitmepäevalised ja väliüritused on väga mõnus väljakutse, seal on vaja alati ka plaan B, plaan C ja vahel isegi plaan D välja mõelda. Muidugi õnnestub iga sündmus just kõige parema eeltöö tulemusena, kuid ootamatusi (eriti tehnilised rikked) tuleb ette pidevalt. Meie südameasi on üritusel kohapeal sahmerdada kõigi nende mitteplaneeritud olukordade-

ga nii, et keegi ei saanudki aru, mis valesti läks :) Meie terviklahendus väljendubki selles, et klient ei peaks oma ürituse jaoks ise midagi tellima, tooma, sebima, möllama. Kuid suurte ürituste kõrval ei ütle me ka ära väikestest ettevõtmisest nagu laste sünnipäevad, üllatused kolleegidele ja sõpradele, seltskonnamängud täiskasvanute pidudel.

Meie tiimi kuulub kolm imelist naist. Igaüks meist on oma tugevuste ja nõrkustega, kuid õnneks need meil ei kattu :)

Täpsemat infot meie kohta leiab meie kodulehelt www.popaction.ee ja Facebookis: **Popaction**

Küsi lisa: info@popaction.ee

FAKS PEAKONTORIST

Meeskonnatöömäng koostöö ja kommunikatsiooni parandamiseks.

360 KRAADI Tel. 56632979 info@360.ee www.360.ee

Superisased valitakse ametisse alati emaste poolt. Kui ta on ametisse valitud, siis tema korraldusi täidetakse momentaanselt. „Ei ole mõtet pidada presidenti, kui tema korraldusi ei täideta,“ räägib Turovski. „Kuid kui ta muutub laisaks või lolliks, siis emased hakkavad piirama mõnda teist suurt isast, esinevad demonstratiivselt ja hääliitsedes ning gruumivad ja hoolitsevad tema eest ning kõik teavad, et nüüd on president tema.“ Kes toolilt kukkus, ei hakka vastu, sest riigikogus emastele vastu ei hakata. See-eest hakkab ta meelitama ja poputama, kaitsma, õpetama ja maiustustega kostitama tüdrukuid, sest kui nad suureks kasvavad ja riigikokku saavad, võib ta tagasivalituks osutuda. Milline tiimitöö võib olla veel peenem ja täpsem?

Aga lojaalsus?

Lojaalsus on loomariigis tihedalt seotud altruismi ehk enesosalgamisega ja seda kohtame kõige rohkem sipelga-tüüpi sotsiaalsetel loomadel. „Mitte mingit kõhklust ei ole sipelgal minna absoluutselt võitmatu vaenlase vastu, kui ta kaitseb oma peret,“ räägib Turovski. „Kõige parem näide on tuli. Nad lähevad põlevasse sipelgapessa ja pritsivad sinna sipelgahapet, loomulikult neid hukkub kohutavalt palju.“

Või kui ründavad mingid teised sipelgad, näiteks ahned ja halastamatud orjapidaja sipelgad, ka siis asuvad nad kõhkluseta omade kaitseks välja. Orjapidamise komme on sadadel sipelgaliikidel; nad võtavad kas teise või oma liigi teiste perede kambritest kookonid ja viivad need oma pessa. Seal tulevad valmikud välja ja nad hakkavad seal tööd tegema, aga ei paljune, paljunevad ainult orjapidajad. Orjad teevad vajalikud ehitustööd, toidu hankimise töö, laste eest hoolitsemise töö, ka kaitsetöö teise pere või genofondiga või lausa teisest liigist sipelgate pere koosseisus. Ent nad on arvestatavad pereliikmed, räägib Turovski.

Turovski jätkab, et loomariigis on biooloogiliselt efektiivne elu anda kahe-kolme

▲ Kotkas on hästi relvastatud suleline kiskja, kellel on jubedad küünised, raudne haare ja võimsad lihased.

Orjapidamise komme on sadadel sipelgaliikidel; nad võtavad kas teise või oma liigi teiste perede kambritest kookonid ja viivad need oma pessa.

venna eest, tädipoegi peab olema märksa rohkem – vähemalt 12. Ent mitme õe eest? Täiesti võimalik, et ühe õe eest! „Need asjad on loomariigis väga kindlates seostes, kuid tegureid, millest on käitumisvormid tingitud, nagu näiteks lojaalsus, on üldjuhul väga palju.“

Ta toob näiteks vanemliku käitumise ja instinktid, kui on vaja omi lapsi kaitsta. Ja võrdleb omavahel kotkaid, lindude kuninga inimeste meelest, ja kurgi (mitte toonekurgi!).

„Kõrgemad kotkalised, nagu kondorid Ameerikas ja kaeluskotkad Himaalajas, ei saa kedagi püüda, sest nende käpaehitus on nagu kanal. Nad on küll röövlinnud, aga söövad raipeid,“ räägib Turovski, lisades, et kotkad teevad koostööd nii kui ei keegi teine röövlindude seltsis.

Kotkaste pesa võib olla kolmemeetrise läbimõõduga, kaks meetrit paks ja kaaluda tonni. „See on väga suur ja väga võimsa puu või kalju otsas. Ja kui seal on munad ja inimesed ronivad sinna, mida on väga raske ja ohtlik teha, siis ega need kotkad muud midagi ei tee, kui karjuvad ja hirmutavad ja siis lendavad ära. Ta teab, et kui ta sust oma küünistega kinni võtaks, paneks ta end sinu külge ankrusse.“

Kui aga maa peal on kurepesa, kus tiibud sees ning tulevad hundid või sõidab traktor, siis kured lähevad lahingusse, nad ei anna omi välja, nende lojaalsus on kõigutamatult.

Korralda oma üritus JÄRVEVEERE PUHKEKESKUSES Võrtsjärve kaldal

Järveveere
Puhkekeskus

- Suvepäevad
- Seminarid
- Koolitused
- Pulmad
- Sünnipäevad
- Jõulupeod

KÜSI PAKKUMIST!
E-post: jpk@jpk.ee
Tel: +372 52 777 42

8 aastat kogemusi

PARIM
meelelahutus

Teie

SÜNDMUSTELE

PhotoBooth Magic Mirror

1st Photobooth company in Estonia
**PHOTO
BOOTH
ESTONIA**
WWW.PHOTOBOOTH.EE

Loomaaed kui loodus- hariduse eestvedaja

MERIT PÄRNPUU

merit.parnpuu@aripaev.ee

Tänapäeva maailmas on loomaaial täita mitmesuguseid tähtsaid funktsioone, ent mis peamine – loomi ei saa mitte ainult näha, vaid nende kohta saab ka palju teada teadlaste endi suust kas loengus, ekskursioonil või teemaõhtul.

Tallinna Loomaaia loodushariduse osakonna juhataja Maris Laja räägib, et tänapäeva loomaaiaid on eelkõige silmaringi avardamise kohad, mitte pealgalt puuriloomade pidamiseks. Näiteks loetleb ta liikide genofondi säilitamise funktsiooni, haruldaste loomade paljundusprogrammi-des osalemise või tegutsemise info- ja hariduskeskuseks.

Olgugi et loomaaia algus on olnud künklik, sest koliti vana-desse nõukaaegsetesse sõjaväe ladudesse, on tänaseks tehtud ära suur töö. Avatud on mit-med uued ekspositsioonialad, käimas on ehitushange uuele pilvemetsa projektile, mis kujutab endast vihmametsa ala koos loneguruumide ja toitlus-tusega.

Laja arvates võiks loomaaed olla koht, kus firmad saavad talvel korraldada toredaid te-maatilisi õhtuid, vaadata loo-dusfilme, kuulata loenguid või teha muud meelepärast.

Pilvemetsa kavandatakse ka uus kodu amuuri tiiger Poots-

manile ning Tiigrioru jaoks on aidanud raha koguda paljud ettevõtted.

Vaid taevast on piiriks

Tänuväärt on see, et loomaaias on kogu aeg midagi teoksil: olemas on teaduskool, peetakse erinevaid loodusringe ja ekskursioone ning korraldatakse teemapäevi.

Laja sõnul ongi looduskooli eesmärk inimesi harida. “Meil on välja töötatud paarküm-ned teemaprogrammi, aga kui on väga loomingulised inimesed, kes tahavad teha loomingulisi asju, siis koostöövõimalusi on väga palju,” räägib ta.

Tallinna loomaaia turundus-juhi Margit Helmja sõnul küsi-vad kliendid temaatilise üritu-se puhul tihti võimalust lõpetada päev näiteks loengu või ekskursiooniga. “Nad tulevad ek-st-ra küsima, et kas mõnda ekskursiooni annab kuidagi sidu-da selle temaga, mis neil päe-val on olnud. Meie poolt pole veel keegi öelnud, et ei saa, ala-ti saab. Kõiki teemasid muidugi ei anna siduda, aga eks mingeid paralleele õnnestub ikka tuua.”

Looduskoolil on ka laste-loomaaed, mille baasil tehak-se laste sünnipäevi ja tellitak-se õppeprogramme ja -tuba-sid. Tavaliselt on sellised jõulu-peod, kui loomaaial tellitakse huvitav loeng või teematuba.

“Meil on väga kihvtid ringid

▲ Kääbusmarmosetid on ühed populaarsemad loomad, kelle vaderiks olemine maksab aastas 60 eurot. FOTO: IMBI TANIEL

ja väga kihvtid ringijuhid. Rin-gijuhitideks on meesõpetajad, mis on täiesti erakordne. Näi-tekse meie loodusfoto ringijuhit käib lastega mööda metsi ja teeb pilte, nad pildistavad loo-mi ja teevad näituseid,” räägib Laja. “Samuti on orientoloogia-ring, kus linnuvaatlejad käivad koos kevadel ja sügisel. Kogu aeg me räägime, kuidas lapsed ei liigu ja meesõpetajaid ei ole, aga meil on kõik olemas.”

▲ Surikaadid on uudishimu-likud ja kiired õppijad, kelle aastase toidulaua hind on 80 eurot. FOTO: MERIKE VALDLO

► Lumekakk on kõige popu-laarsem lind, kelle vaderiks hakatakse.

FOTO: IMBI TANIEL

Vader olla on ettevõtete seas popp

Tallinna Loomaaia Sõprade Seltsi esindaja Kristi Vahtra-Alliku sõnul on mitmed ettevõtte sidunud firmaürituse hea-tegevusega. Näiteks korralda-takse loomaaias firmasünd-mus ja töötajad korjavad selle raames raha mõne looma va-deriks hakkamiseks või lihtsalt mõne lemmiku toetamiseks.

Firmapidu uurib lähemalt, mida vaderiks hakkamine en-dast kujutab.

Kui populaarne on firmade seas vaderlus ja kas neid ettevõtteid võiks olla rohkem? Esimene va-der, Tallinna Kaubamaja, hak-kas merikotkaid toetama aastal 1996. Nemad on vaderiks siiani. 2000ndate aastate algu-ses oli vadereid väga vähe, esi-meste seas oli ka Premia Tallin-na Külmuhoone, kes on alates sel-lest ajast toetanud lumeleopardi. Ent viimalse ajal on vaderlus saanud järjest populaarsemaks.

Samas on meil mitmeid vää-rikaid loomi, kellel praegu toetajaid ei ole, näiteks elevandid, kelle aastane vaderisumma on 6500 eurot.

Palju vadereid Eesti ettevõtjate seas on? Praegu on 75 ettevõtet, kes toetavad mõnda loomaaia looma. Lisaks on palju eraisi-kust vadereid ja ka õppeasutusi. **Kes on kõige populaarsemad loomad? Miks?** Populaar-seimateks on näiteks su-rikaadid ja kääbusmar-mosetid, aga ka val-getups-marmosetid,

lumekakud ja kassikakud. Ena-masti valitakse lemmik kas vä-limuse, käitumise või muu ise-loomuliku tunnuse järgi. Kind-lasti mängib rolli ka aastase toe-tuse summa.

Kui tihti pöörduvad firmad teie poole küsimusega, et kuidas saaksime mõnda looma toetada? Viis-kuus ettevõtet kuus ik-ka küsib toetusvõimaluste koh-ta. Soovime, et meie poole pöör-dutaks rohkem, sest toredaid loomi, keda toetada, loomaaia rikkalikus kollektsioonis jagub. Vaderitoetuste abil saab looma-aia sõprade selts loomaaia aren-gule kaasa aidata. Näiteks ole-me vaderitelt saadud annetuste toel ehitatud väikekiskjate ekspositsiooni, karakalide ae-diku, toetanud ninasarviku vä-lisaediku ehitust, samuti ka uue jääkarumaja valmimist.

Tallinna Loomaaias on veel palju loomi, kelle elutingimu-si parandada soovime. Vaderite ja teiste annetajate toel saame need unistused ellu viia.

SPA18+ saunakeskus on uuenenud!

KINGITUS!
Igale firmapeol
osalejale kingime
spaaraha väärtuses
30€

SPA¹⁸⁺ Viimsi

Kuumad arutelud
ja motiveerivad
vihitlemisrituaalid
SPA18+
saunakeskuses

Pea töökaaslastega maha meeleolukas
firmapidu ainult täiskasvanutele mõeldud
saunakeskuses. Võimalus rentida uhiuus
privaatne peoruum või kogu saunakeskus.

Kas jõuluvana on olemas?

Firmade jõulupeod toimuvad tavaliselt vaid nädala-kahe jooksul aastas, mistõttu on praegu viimane aeg tegutsemiseks, et parim jõuluvana tellida. Muidu võib juhtuda, et head jõuluvana polegi justkui enam olemas.

KATI VALVIK
kaasautor

Vikipeedia ütleb et jõuluvana ehk jõulumees ehk jõulutaat on tegelaskuju uuemast jõulukombestikust – jõulukinkide tooja. Kõige sagedamini kujutatakse jõuluvana kõhuka heatahtliku vanamehena, kellel on suur valge habe ja seljas punane mantel ning kaasas kott kinkidega.

Täna sel päeval võib jõuluvana ka ära nii 30 kui ka 60 aastane, saledam või kõhukas või kasvõi naine, vanusest olulisem on oma tegelaskuju hästi välja kanda ning usutavalt mõjuda, sest jõuluvana amet ei ole pelgalt raha teenimise võimalus. Selleks, et jõuluvana oleks usutav, peab olema ka tõeline tahe seda rolli täita.

MTÜ Eesti Jõuluvana Seltsi juhatuse liikmed Enn Tobre ja Raul Kivi ütlevad, et nende selts on loodud just sel eesmärgil, et hoida ja väärtustada jõulutraditsioone ja see kõige ilusamal moel lasteni viia. "Meie jõuluvana eesmärk on hoida au sees jõuluvana rolli selle eheduses ja väärtuses. Valmistume jõuludeks aastaringelt – korral-

dame mõttetalguid, käime koolitustel, nõustame ja korregerime üksteist. Püüame olla igal aastal innovaatilisemad ja järjest muinasjutulisemad. Oleme loonud koostöö ja omame hankevõrgustikku, et soetada kvaliteetseid rekvisiite ning kostüüme. Kõikidele meie liikmetele on jõuluvana olemine elustiil, mitte lihtsalt raha teenimise viis. Näiteks võtame igal aastal osa paljudest heategevusprojektidest, et jõuluimet kõikide inimesteni viia ning ei saa tasu."

Eeltöö

Selleks, et jõuluvana peol menukas osutuks, oleks mõistlik teha korralik eeltöö.

Ürituste agentuuri Loovisioon tegevjuht Kristiina Kallase sõnul ei ole täiskasvanute jõulupeol jõuluvana kuigi sage külaline, pigem rõõmustab kingitooja lapsi. Kui jõuluõhtusöögile jõulutaat tellida, siis tuleks tema etteaste rohkem läbi mõelda. "Jõuluvana oodatakse siis pigem humoorikat lähenemist ja tema saabumine võiks kanda sõnumit. Niivõrd oluline pole ehedus. Seal sobib rolli täitma ka keegi juhtidest. Jagatud kingid osakondadele või parimatele töötajatele võiksid olla läbimõeldud ja naljakad."

Laste jõulupeo tipp hetk on vaieldama-

► Viimasel ajal on saanud trendiks tellida lastepeole peale jõuluvana muidki tegevusi, milleks võib olla näiteks etendus, koos meisterdamine või hoopis tsirkus.

FOTO: SHUTTERSTOCK

Villa AMMENDE

LUXURY ART NOUVEAU HOTEL

Sajandivanune Villa Ammende on üks kolmest tõelisest juugendhotellist maailmas. Autentne ajalooline juugendkeskkond mõjub inspireerivalt ning innovaatiliselt - väike üllatusmoment võib tuua suuri positiivseid tulemusi koostööpartneritega ning motiveerib kolleege.

Ideaalne paik nii ärikohtumiste kui ka nõupidamiste/koolituste korraldamiseks.

Majutus alates 69€

Seminariruumi rent alates 35€

Grupimenüü alates 20€

Kohvipaus alates 5€

Seltskondlikud tegevused alates 35€

Kinkekaardid igaks tähtsündmuseks alates 25€

Täpsem info ja broneerimine www.ammende.ee sale@ammende.ee +372 447 3888

VILLA AMMENDE | Mere pst.7, Pärnu 80010

peod.ee

DJ teenused • Videodisko

Heli- ja valgustehnika rent • Ilutulestik

tult jõuluvana, mistõttu on esmatähtis ehe-
dus ning läbimõeldud ajakava.

Jõuluvana laste peol

Lapsed, kes veel jõuluvanasse usuvad või ka juba veidi kahtlevad, märkavad igat detaili, mistõttu soovitabki Kristiina Kallas alati tellitud jõuluvana enne pidu kohtuda. "Heal jõuluvanal on kaks tähtsat omadust – ta on meeldiv suhtleja ja tekitab sooja tunde ning tal on ehe kostüüm ehk korralikud saapad, kindad, müts, usutav habe ning pikk kvaliteetne kuub."

Viimasel ajal on trendiks saanud tellida laste jõulupeoks teenus, mis sisaldab nii jõuluvana kui muud tegevust. Muu tegevus võib siis olla etendus, koos meisterdamine või kasvõi tsirkus. Kaari Põlder ürituskorraldusfirmast Ideepuu tutvustab nende pakutud laste jõulupidude kontseptsiooni: "Lisaks jõuluvana külaskäigule saavad väiksemate ja suuremate asutuste lapsed nautida lühietendust ning meisterdada erinevates töötubades. Peod on üles-

ehitatud nii, et iga laps saaks juurde vähemalt ühe uue teadmise, valmistada midagi enda osavate kätega ning lüüa jõulumehele patsi."

Sellise kontseptsiooni puhul tuleks aga meeles pidada, et jõuluvana tulek on tipp-
hetk ning selleks tuleb aega varuda. "Jõuluvana on peo staar ja hoolimata eeskavast oodatakse teda suure uudishimuga. Kui lapsi on palju, siis oleks tark kingijagamisele kaasata päkapikke, et luuletuse päheõppinud laps saaks kiirustamata taadiga jutustada," annab Kristiina Kallas nõu.

Jõuluvana täiskasvanute peol

Kui tellida jõuluvana täiskasvanute peole, siis nagu professionaalne õhtujuht, peaks jõuluvana tegema eeltööd, et etteaste oleks päriselt ka naljakas ega ületaks hea maitse piiri.

Jõuluvanale võiks eelnevalt tutvustada firma tausta: millega seal tegeletakse, kes seal töötavad ja kes on partnerid ning ka naljade teemad võimalusel enne läbi aru-

tada, vältimaks, et jõuluvana nali võib kedagi isiklikult puudutada või ebaõnnestuda.

Eesti Artistide Agentuuri tegevjuht Danel Kiik kirjeldab eeltööd järgmiselt: "Ettevalmistus on põhjalik, sest igale kliendile läheneetakse individuaalselt. Vajadused, soovid, võimalused kaardistatakse ning tihti klub eeltööle rohkem aega kui etteastele endale. Õige jõuluvana triigib kuube juba juulis."

Kui jõuluvana tellides ei ole mahti tagavara variante kaardistada, siis on mõistlik tellida teenus mõnest agentuurist, kes vastutab teenuse osutamise eest. "Tänapäeval, kus kõik teevad kõike ja toimib jagamismajandus, on oht sattuda olukorda, kus süm-
paatseks osutunud ning teie valitud hobi-
jõuluvana kaob paar päeva enne broneeritud kuupäeva silmapiirilt või lihtsalt unustab teid külastada. Meie aga pakume igale broneeringule teenusegarantiid, et meilt ostetud teenus ei jää osutamata või klient rahast ilma, *force majeure* puhul oleme aktiivsed ning leiame ise asendajad," kinnitab Kiik.

TASUB TEADA

Jõuluvana tellimise meelepea

Isik. Laste peole sobib lahke ning kannatlik inimene, kes mõjub soojalt ning usaldusväärselt. Lapsed ei tohiks peljata talle sülle ronida ning etteasteid esitada.

Täiskasvanute peole on parem leida jõuluvana, kes suudab kiirelt reageerida, olla huumorikas ning täita mingil määral ka õhtujuhi rolli.

Võta aega! Jõuluvana tuleku ajaks pole mõtet planeerida midagi muud – see pole õhtusöögi pakumise aeg. Jõuluvana on iga jõulupeo tipp-
hetk ning selleks tuleb võtta aega.

Lastepeol arvesta, et aega oleks ka emmedel-issidel oma pisikestest koos jõuluvana-
ga pilti teha.

Kostüüm. Lastepeol peaks jõuluvana kostüüm olema ehe: korralikud saapad ja kin-

dad, pikk mantel ja usutav habe. Alati kontrolli, et jõuluvanal oleks sobilik kostüüm. Täiskasvanute peol võib asjale läheneda loomingulisemalt ja ka naljakalt.

Eeltöö. Jõuluvana tuleks alati enne kohutada: tutvustada talle publikut, konteksti ning võimalusel ka ruume. Vaata, et jõuluvana huumorimeel oleks asjakohane ning tal oleks mõningased teadmised firma tegevusalast, kultuurist ja seal töötavatest inimestest. Jõuluvana võiks ka peopaika varem kohale tulla ja oludega tutvuda.

Kontakt. Kui oled hea jõuluvana leidnud, siis tasub temaga kontakti hoida. Mida rohkem on jõuluvana firmaga kursis, seda parem tema etteaste on. Lisaks on oluline, et jõuluvana huumorimeel oleks sarnane asutuses töötavate inimeste naljasoonega.

Tagavara plaan. Kui jõulupeo õnnestumise eelduseks on jõuluvana, mis kehtib just lastepeo puhul, siis leia kindlasti *back-up*-jõuluvana, kes saab hädast välja aidata hagergestumise vm ootamatuse korral.

Agentuuridest/ürituskorraldusfirmadest teenust tellides vastutavad kõikide äparduste eest nemad.

Tellimise mõistlik aeg: august-oktoober

Hind: keskmiselt 150–300 eurot ürituse kohta (koju tellides võib vahemik olla 30–150 eurot)

Jõuluvana rolli sobivad: näitleja, pulmaisa või õhtujuht (avaliku esinemisega harjunud inimene)

Kust leiab? Jõuluvana e-pood: *jõuluvana.ee* Eesti Artistide Agentuur, firmaüritustega tegelevad ettevõtted, teatrid.

PULLIJÄRVE PUHKEKÜLA

Eestimaa kagunurgas, Misso alevikus Võrumaa ürgse looduse keskel asuv Pullijärve puhkeküla on ideaalne puhkusekoht kõigile, kes armastavad loodust ja värskes õhus liikumist.

Pulli järve äärsed kahekojalised kámpingud mahutavad 16 inimest, suuremale seltskonnale on pakku-
da lisaks telkimisala ja üksikud magamiskohad peamajas. Kámpingud on kóetavad ja sobivad öómajaks kuni kümnnekráadise külmaga.

Lisaks Pullijärve puhkeküla pakume puhkamisvóimalust lähedal asuvas Kimalase metsamajas. Kui soovid puhata pere või väiksema seltskonnaga táiesti privaatses kohas, vaikes metsatukas maallise Hino järve kaldal, siis seda vóimalust pakub Kimalase metsmaja. Elektrihóhenduseta majakeses saab veeta romantilisi óhtuid káminatule valgel, katusekorrusele mahub öóbima neli ja káminaruumi kaks inimest. Maa-alal on ka telkimiskohad, kóók-grillimaja, saun, kümlústúnn ja lókkeplats, järvele minekuks saab laenutada aerupaati, pedaalpáati või kanuud. Kóetavat majakest on vóimalik kasutada igal aastaajal.

Puhkeküla valgustatud terviserajal saab jalutada, joosta ja vóimelda, staadionil mängida vórk- ja jalgpalli või petanki. Pulli järves on tore ujuda, sõita kanuu, pedaali- või aerupaadiga ning püüda haugi, ahvenat, linaskit või angerjat.

Puhkeküla territooriumil on loodusópperada, kuhu on hiljuti paigaldatud 100 pesakasti erinevatele linnuliikidele ja kástiivalistele".

www.pullijarve.eu
Lisainfo: 529 9828

KORRALDA PINGET PAKKUV SÜNDMUS AVASTUSKESKUSES!

PÕHJA PST 29, TALLINN

www.energiakeskus.ee

info@energiakeskus.ee

+372 620 9020

- SEMINARIRUUMID KUNI 130 OSALEJALE
- UNIKAALNE VÄLGUSAAL VASTUVÓTUKS 500-LE
- PÓNEVAD LISATEGEVUSED JA VÄLGUETENDUS
- CATERING PARIMATELT PARTNERITELT

Ehedaid elamusi otsimas

Kui soovid oma sõprade või kolleegidega linnas koos midagi toredat ette võtta või hoopis põnevad kliendiüritust korraldada, tutvu Tallinna elamusturismi võimalustega.

Rahvuskombed ja traditsioonid

Tallinn on modernne linn, kuid iga eestlase jaoks on südamelähedased esivanemate traditsioonid. Tallinna külalistele on pakkunud unustamatuid hetki laulmine Lauluväljaku laval, lokaale all ja keerutamine rahvatantsuringis Eesti Vabaõhumuuseumis.

Sport ja seiklus

Ka põnevuse- ja seikluste otsijad ei pea Tallinnas igavlema. Talvel on mitmeid võimalusi uisutamiseks, suusatamiseks ning loomulikult si-sesportidiks. Suviti koguvad populaarust rattatuurid, aga miks mitte avastada Tallinna linna perspektiivist – jalutada Teletorni äärel või süüa õhtusöök otse taeva all. Aega saab veeta ka arvukates seiklusparkides või kogeda adrenaliinirohket motosporti.

Kunst ja käsitöö

Loomingulisuse äratamine iseendas on suurepärane lõõgastumisviis ja ka hea võimalus oma kolleege tundma õppida. Tallinnas on võimalik osaleda erinevates kunsti- ja käsitöötubades, õppida nahast või keraamikast meenete tegemist, modelleerida skulptuur tuntud Eesti kunstniku juhendamisel, harjutada kätt tikkijana või teha ise kosmeetikavahendeid.

Ajarännakud

Tallinn on tulvil nii ajaloolisi vaatamisväärsusi kui ka põnevaid lugusid. Olgu selleks Tallinna väärikas Raapteek, mis on tegutsenud aastast 1422 või kunagine maailma kõrgeim hooned Oleviste kirik. Kas sooviksid tantsida kesk-aegsetel pidustustel, osaleda teatraliseeritud keskaegsel vanalinnatuuril, pidada möögavõitlust, kiigata nõukogude aega või kehastuda KGB-luurajaks?

TEE OMA ÜRITUS EESTI VABAÕHUMUUSEUMIS!

Jõulupeod
Seminarid ja konverentsid
Üritused ettevõtete klientidele
ja töötajatele
Koolitused ja õpitoad

Olgu seltskond suur või väike,
seiklushimuline või linnulaulu hindav –
leiame sobiva lahenduse!

Vaata lisaks: www.evm.ee

Võta meiega ühendust: yritus@evm.ee

tel: +372 5344 2675

**EESTI
VABAÕHUMUUSEUM**
AJAL ON LUGU

Looduslähedus

Rikka loodusega, samas internetikeskne ja tehnoloogiliselt arenenud Eesti on üks rahulikumaid paiku maailmas. Tallinna 46 kilomeetri pikkune rannajoon pakub võimalusi nii lihtsalt Tallinna lahe ilu nautimiseks kui ka aktiivseteks tegevusteks. Saab purjetada lähisaartele või imetleda päikeseloojangut süstaretkel. Puutumatu loodus jääb linnast lausa käeulatusse, paarikümne kilomeetri sõitu ja juba osaledki linnu- või hülgevaatlusel, hingematval raba-matkal, marja- või seeneretkel.

Maitseelamused

Eestlased on uhked oma esivanematelt pärit rikkalike toiduvalmistamise traditsioonide üle, mis on osavalt põimitud tänapäevasesse Eesti kööki. Rühmadele pakutakse martsipani ning šokolaadi töötubasid, Eesti toidu valmistamise kursuseid ja Eesti värvikat toidukultuuri tutvustavaid ekskursioone.

Üha enam ettevõtteid veedab aktiivset puhkust looduses

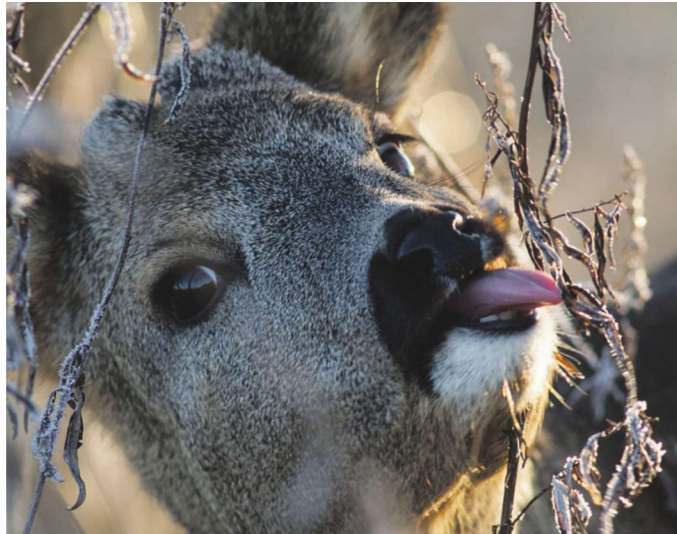
Estraveli Balti tootesuuna juhi Malle Pottsepa sõnul pakub reisiagentuur erinevaid huvipõhiseid ja aktiivseid tegevusi nii kohalikele kui välismaistele ettevõtetele, aga ka rahvusvaheliste konverentside osavõtjatele.

„Meie meeskonnal on pikk kogemus korporatiivürituste korraldamisel, mistõttu oskame laias valikust soovitada iga kliendi jaoks sobivaid tegevusi. Valiku tegemisel lähtume eelkõige tellija soovidest, aga ka seltskonna vanusest ja soost, ürituse toimumise aastaajast ja planeeritud eelarvest,“ selgitas Pottsepp.

Estraveli kliendiürituste ja konverentsiturismi tegevused on jaotatud teemade kaupa, et kliendil oleks lihtsam valida. Valikus on näiteks keskaeg, looduselamused, talve-võlumaa, aktiivne ja lõbus, roheline ja lajalg, kultuur ja traditsioonid.

Pottsepp lisas, et Eesti ettevõtjate hulgas on tõusvaks trendiks aktiivsed ja looduses viibimisega seotud tegevused, näiteks süstamatkad, *disc golf*, räätsamatkad, loodus- ja loomavaatlused koos kosutava piknikuga.

Populaarne on ka seiklusparkide ja põgenemisruumide külastamine. „Südantsoojendav on see, et retked loodusesse ühendatakse üha enam metsloomadele talvise toidulaua katmisega. Kasvab huvi erinevate

▲ Kui 2017 aasta loom oli metskits, siis tänavune aasta loom on ilves, keda kohtab looduses üliharva. FOTO: TARMO MIKUSSAAR

väiketootjate külastamise ja degustatsioonide vastu, näiteks õllekojad, maheveinitootjad, väikemeiereid ja leivatootjaid.

E-riigile sobivalt pole kadunud huvi erinevate nuti-meeskonnatöö mängude ja gepsumise (GPSiga orienteeruma ja teel nuputamises ülesandeid lahendamaks – toim) vastu. Elamusid saadakse ka Gurmeetatari valikust.

„Välismaiste klientide hulgas on soovitud erinevad teatraliseeritud ekskursioonid, näiteks Legendide Tallinn või ekskursioon privaattrammiga, aga ka kohaliku toidu kokanduskursused, food tour ehk lin-

naekursioon koos degustatsiooniga, linnuvaatlus pealinnas, VAZ-safari, kardisõidud, rallipargi külastus. Talvel tõukekelgu- ja räätsamatkad, jääronimine.

Välismaalased tunnevad eestlastest suuremat huvi erinevate töötubade vastu, näiteks šokolaadi või seebi valmistamine, jääst viinaklaaside meisterdamine, portselanimaalimine ja skulptuuride valmistamine.

Konverentsikülalised käivad ostuturidel Telliskivi ja Roterhamni kvartalis, kus saab ülevaate Eesti disainist ja ühtlasi ka suveniirist tehtud,“ loetles Pottsepp erinevaid eelistusi.

2 KÜSIMUST

Milliseid kliendiüritusi teilt kõige rohkem tellitakse?

KAILI ADAMSON

Live Agentuur OU projektijuht ja partner

Live! Agentuuri poole pööratakse erinevate kliendiürituste korraldamise soovidega, nagu avamised, galakontserdid, juubelid, tootesitlused, iga-aastased kliendivastuvõtted.

Kõige põnevamad ja väljakutsuvamad on projektid, kus saab spetsiaalselt sündmuse jaoks midagi lavastada või kokku panna. Üsna palju on iga-aastaseid kliendivastuvõtte, mis pinget pakuvad, sest tase peab aastatega ikka ülespoole minema. Selliste sündmuste puhul hakkamegi tavaliselt juba kohe pärast projekti lõppu mõtlema järgmise aasta peale, et mis võiks olla see uus ja põnev koht ning teema, mida välja pakkuda.

Mille poolest teistest erineb?

Oleme üritusturundusagentuur ning usaldusväärne partner ettevõtetele, kes hindavad professionaalset tegutsemist. Pakume pikaajalisi meeldivaid kliendisuhteid, põhjendame, arutleme ning oleme oma tegemistes läbipaistvad.

Korraldame mõtestatud sündmusi, kus iga detail on läbimõeldud ja omal kohal. Pakume emotsioone ja turvatunnet. Anname sündmustele elu, alates väikestest sisesündmustest kuni suurte teletulekannetega galadeni. Võtame vastutuse ja ei jaga kätteta lubadusi. Tegutseme koostöös tellijaga ning meie usaldusväärsete koostööpartneritega.

ALATI AINULAADNE!

Tallinna Botaanikaaed

- Konverentsisaal
- Õppeklass
- Talveaed
- Palmimaja aatrium
- Hiina Teemaja
- Piknikuplatsid

SINU MÕTE – MEIE TEOSTUS

Tampe
Catering Kondiiter
Aastast 1992
Toidu meistrite meele!

✉ myyk@tampe.ee
🌐 www.tampe.ee
☎ +372 5862 6002

Kontor roheliseks

Ehkki büroopinna rentija ei saa hoone rohelisemaks muutmiseks väga palju ära teha, pole kasu ka ökokontorist, kui selle sees tegutsedes keskkonnale ja kokkuhoiule ei mõelda.

“Rohelise kontori käsiraamat” ühe koostaja, Säästva Eesti Instituudi vanemeksperdi Harri Moora sõnul on keskkonnahoidlike põhimõtete rakendamisel kontorites kõige suurem proovikivi inimeste kaasamine.

Sageli arvatakse, et igapäevane tegevus kontorites keskkonnale suurt mõju ei avalda. Vaele puha – kontoritel lasub üha suurem vastutuskoores halba de keskkonnamõjude eest. Peale jäätmete tekke suureneb kontorites järjest energiakasutus ning vee ja teiste loodusvarade tarbimine. Koos tugitegevustega tarbivad kontorid isegi kuni 40 protsenti maailma toorainest ja ressurssidest.

“Inimeste kaasamine on kõige suurem väljakutse rohelise kontori rakendamisel. Ei piisa ökokontorist, kui sellel sisu pole,” ütles Moora. “Uuest energiasäästlikust printerist pole kasu, kui inimene valimatuks kõike prindib või pole kursis elementaarse jäätmete sorteerimisega.” Moora sõnul on võrreldes teiste Euroopa riikidega paberivaba asjaajamine, e-armed ja digiallkirjad Eesti kontorites märkimisväärselt paberi kasutuse vähendamisele kaasa aidanud, kuid energiasääst,

inimeste kaasamise ning teadlikkuse tõstmiseni on veel pikk tee käia.

Eestlane suhtub uuendustesse umbusuga

Moora sõnul kipuvad kontori-töötajad rohelise kontori põhimõtete rakendamisse suhtuma umbusuga. Nii iseloomustab eestlasi kritiseerimine, ühistele protseduuridele vastu töötamine ning initsiatiivi allasurumine, mistõttu ei edene inimeste käitumisharjumuste muutmine ja tervisliku töökeskkonna loomine meil nii edukalt kui Põhjamaades, kus roheliste põhimõtete rakendamine on väga levinud.

“Me võrdleme end maailma parimatega, nagu Prantsusmaa, Belgia ja Skandinaavia maad, mis on absoluutseks tipuks. Nende edusammud ei ole seotud seadmete, vaid töökeskkonna paremaks muutmisega,” selgitas Moora. “Meie, eestlaste, omavahelised suhted ei ole kõige soojemad, me oleme külmad. Meil on selleni pikk tee minna, et mõista, kuidas inimesi rohkem kaasata ning teadlikkust tõsta,” leiab Moora.

Siiski on tema hinnangul mitmeid häid näiteid Eesti kontoritest, mis annavad eeskujuna mõnusa ja tervisliku töökeskkonna loomise ning kõikide töötajate kaasamisega. Kõik see annab häid tulemusi. “Oluline on seejuures rohelise kontori

põhimõtete süsteemne rakendamine. See eeldab ka juhtkonna toetust ja kõigi töötajate kaasamist keskkonnategevusse.”

Mõnusa töökeskkonna nimel

Keskonnajuhtimise süsteemi rakendamine annab töötaja heaolule palju juurde. “Rohelise kontori käsiraamat” annab nii avaliku kui ka erasektori asutustele näpunäiteid keskkonnahoidliku ehk rohelise kontori põhimõtete rakendamiseks. Tegu on keskkonnajuhtimise süsteemiga, mille tingimustele vastates saavad asutused sertifikaadi, mis vastab ISO 14001 nõuetele.

Rohelise kontori põhimõtted on jagatud juhtimisega (keskkonnategevuse kavandamine) ja keskkonnavaldkondadega (energiatõhusus, paberi kasutus, jäätmete liigiti kogumine, rohelised hanked, liikluskorraldus, tervislik töökeskkond jt) seotud tegevusteks. Moora sõnul on avalikul sektoril rohelise kontori põhimõtete järgijana ja keskkonnahoidlike hangete korraldajana märkimisväärne võimalus mõjutada Eesti ühiskonda laiemalt keskkonnahoidlikumaid valikuid tegema ning juurutada keskkonnasõbralikumate toodete tarbimist.

SEKRETÄR.EE

◀ Eestlased kipuvad rohelise kontori põhimõtetele suhtuma pigem umbusuga.
FOTO: SHUTTERSTOCK

TASUB TEADA

Mida tasub jälgida, kui eesmärk on luua roheline kontor

Keskkonnahoidlikud hanked.

Kontoritarvete ja -teenuste sisseostuks koosta keskkonnahoidliku hankimise kriteeriumid ja kord.

Energiatõhususe edendamine. Kehtestada meetmed tarbitava energia säästmiseks ning energiatõhususe suurendamiseks.

Loodusressursside jm materjalide kasutamise vähendamine. Rakenda meetmeid, mis võimaldavad vähendada loodusvare ja olulise keskkonnamõjuga seotud kontoritarvete tarbimist.

Jäätmetekke vähendamine

ja taaskasutus. Loo meetmed

jäätmetekke vähendamiseks ja jäätmete liigiti kogumiseks.

Säästev transport ja liikluskorraldus. Minimeeri transportivahendite kasutamist tulenevat negatiivset mõju keskkonnale ning edenda säästvaid tööreise ja tööle-koju liikumist.

Tervislik töökeskkond. Loo meetmed tervisliku ja sotsiaalselt vastutustundliku töökeskkonna ja -tingimuste võimaldamiseks (sh regulaarne riskihindamine töökohtades).

Kohvik Maiasmokk
KOHVIK
1864

*Otsid firmapeole
hubast ja erilist
ruumi?*

Kohvik Maiasmokk
Pikk tn 16, Tallinn
E-post: maiasmokk@orkla.ee
Tel: 646 4066

#PADISESEIKLUSPARK
#MEESKONNAMÄNGUD
#FIRMASEIKLUS
#ÜHENDAV
#AKTIIVNE
#LOODUSMATKAD
#ELLUJÄÄMISKOOLITUS
#SEIKLUSRING
#SUVEJATALVEPÄEVAD
#EHITAMESEIKLUSRADU
#ADRENALIIN
#MÄESUUSAÖPE
#VÕIMATUMISSIOON
#JÕULUSEIKLUS
#MEESKONNATREENING

SEIKLUSTEL POLE LÕPPU
www.seiklusring.ee

KONTAKT:
JOOSEP ERIK JÜRIADO +372 53422790
VALDO KANGUR +372 56645916
INFO@SEIKLUSRING.EE

SG BILLIARD

PILJARDILAUDADE JA MÄNGUAUTOMAATIDE
MÜÜK, RENT JA HOOLDUS

www.piljard.ee

JÕULUPIDU KONTORIS VÕI RESTORANIS ON JUBA PEETUD?
JÕULUPIDU VERDTARRETAVAS VÕI SÜDAMEST NAERMA
AJAVAS PÕGENEMISTOAS ON TEGEMATA?

MEIE ANNAME TEILE SELLE VÕIMALUSE!
MEIE KESKUSES ON PALJU ERINEVAID PÕGENEMISTUBE,
MIS PAKUVAD IGALE MAITSELE MIDAGi ENNEOLEMATUT JA
MEELDEJÄÄVAT! TULE JA PANE OMA MEESKOND PROOVILE
NING ARENDAGE OMA MEESKONNATÖÖD!

TARTU MNT 80J

A SISSEPÄÄS. 2 KORRUSEL

WWW.THEESCAPEROOM.EE

+372 510 31 62

ESCAPE ROOM FACTORY ESTONIA

ESCAPEROOM_EST

ESCAPE
ESCAPE ROOM FACTORY

RASKE ON KONTORIS NÄHA, KES ON PARIM TARZAN?
MEIE TULEME SULLE SIIN APPI.

TULE MEILE JA NÄED, KES LÄBIB SEIKLUSRAJA
LENNATES VÕI KOMISTAB ISEGI OMA JALGADE OTSA.
PAKUME TEILE SISETINGIMUSTES RONIMISKESKUST,
KUS ON 8 RADA! TULE JA PANE ENNAST PROOVILE!

MIDA ME VEEL PAKUME?

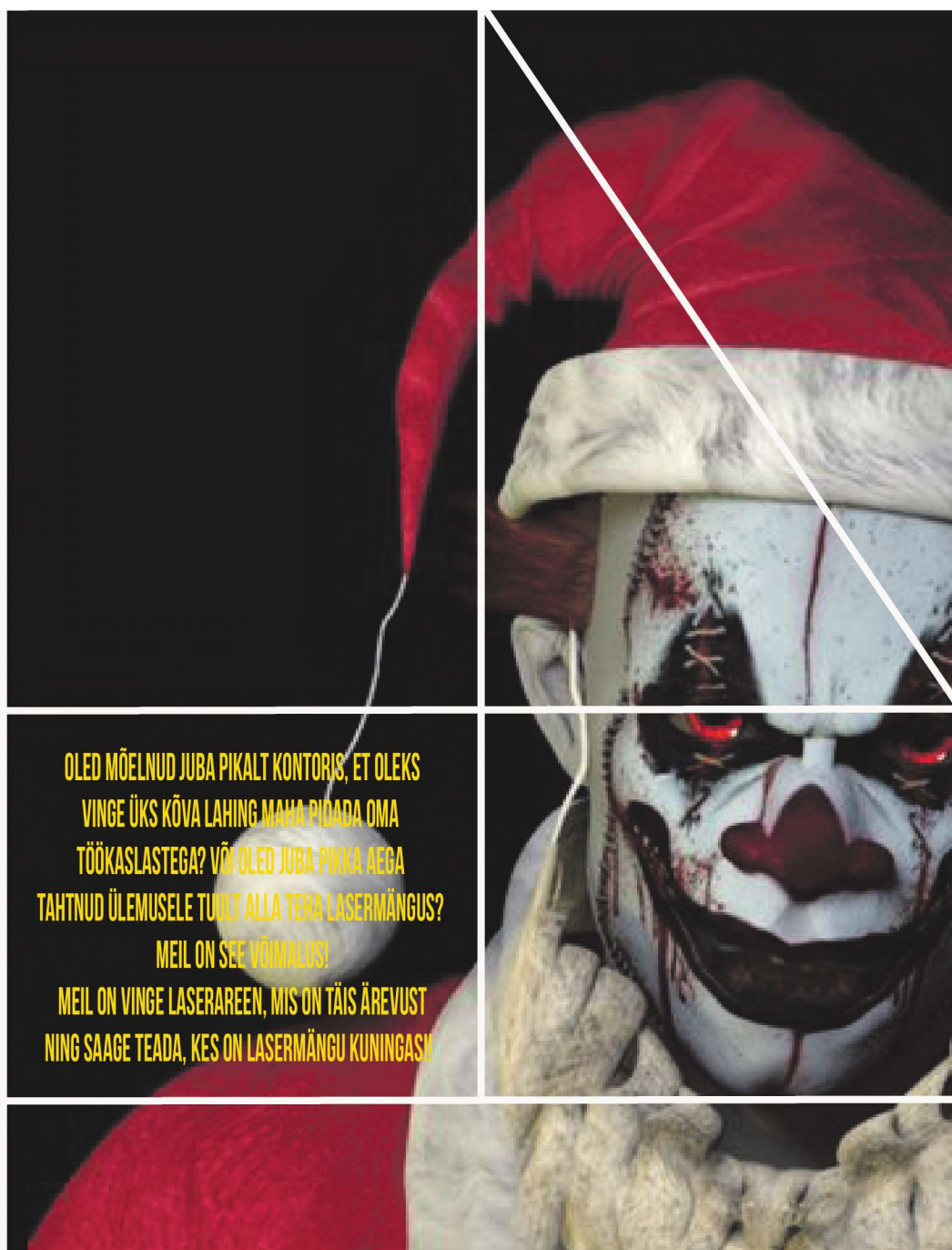
- * PEORUUM
- * ERINEVAD LAUAMÄNGUD
- * PROJEKTOR
- * CATERINGI VÕIMALUS
- * DISKOVALGUS
- * BAAR
- * MUUSIKA
- * ÕHTUJUHI TEENUS

MEGAZONE

FIRMAPIDU & JÕULUPIDU = ALATES 10 € / INIMENE
*MAHUTAB 50 INIMEST KORRAGA!

OLED MÕELNUD JUBA PIKALT KONTORIS, ET OLEKS
VINGE ÜKS KÕVA LAHING MAHA PÜDADA OMA
TÖÖKASLASTEGA? VÕI OLED JUBA PIKKA AEGA
TAHTNUD ÜLEMUSELE TULIST ALLA TEHA LASERMÄNGUS?
MEIL ON SEE VÕIMALUS!

MEIL ON VINGE LASERAREEN, MIS ON TÄIS ÄREVUST
NING SAAGE TEADA, KES ON LASERMÄNGU KUNINGAS!

Lastesõbralikud restoranid

Oled planeerimas perepuhkust Tallinnas? Tere tulemast! Tallinn on peresõbralik sihtkoht, kus leidub lastele mitmeid vahvaid atraktsioone ja aktiivseid tegevusi ning kui nälg näpistab, siis saab valida oma lemmiku mitmete lastesõbralike toitlustuskohtade vahel.

Allmainitud söögikohtade hulgast leiab kohvikuid ja restorane, kus peale lastetooli ja lastemenüü on kohapeal ka laste mängunurk või -tuba.

Vanalinn

Vanalinn on täis võrratuid kohvikuid ja restorane, aga laste lemmik on kahtlemata kohvik Koogel Moogel, mis asub Eesti laste seas armastatud klounide Piip ja Tuut Mängumajas. Selles majas toimuvad meeleolukad teatrietendused ja kontserdid ning lastele on oma mängutuba.

Veidi vanemate lastega, kellele klounide asemel pakuvad huvi pigem rüütlid ja printsessid, võiks seada sammud restorani Peppersack. Selles keskaegses restoranis ei ole küll eraldi mängutuba, aga elevust ja rõõmu pakuvad keskaegsed kõrged lastetoolid ning värvipliiatsid joonistuspaberiga. Ei puudu ka beebide mähkimisvõimalused.

Kes soovib veidi pidulikumat ja kaasaegsemat einestamist, siis tasub kaaluda restorani Leib külastamist, kus teenindajad jagavad lahkesti värvipilte ja pliitseid ning soojal ajal saavad lapsed mängida restorani õuel liivakastis. Suvel on selle restorani aed üks kaunimaid.

Oma modernse lihtsuse ja märkimisväärselt teenindusega paistab kindlasti silma Rataskaevu 16 restoran, kus lastele leidub ka väike mängutuba ning pere pisematele mähkimisvõimalused.

Kel soov maiustada, siis sobib selleks imeliselt jäätisekohvik Gelato Ladies, mis pakub laias valikus kohapeal valmistatud Itaalia jäätist ehk *gelato*'t. Kohvikus on eraldi ka lastenurk.

Kesklinn

Kesklinna piirkonnast leiab mitmeid hubaseid kohvikuid ja restorane, aga ilmselt üks kõige uuemaid laste mängunurgaga kohti on Rävala Reval Café. Kohvikust leiab nii soolaseid kui magusaid kõhutäiteid, aga kindlasti ühed laste lemmikud on toredad naerunäoga küpsised ning kohalik jäätis.

Samas kandis asuvad ka kaks Mamo kohvikut, mis on eestlaste seas tuntud kui täisväärtuslikku ja tasakaalustatud tervisetoiu pakkuva kohvikukett Eestis. See kohvikukett on enim tuntud kui hea hommikusöögi või lõunatamise koht, seega kui soov perega hommikuputru süüa, siis soovitage soojalt.

Kes eelistab midagi toekamat ning fännab ameerikalikku toitu ja atmosfääri, siis tasub külastada restorani Mack Bar-B-Que. Selle restorani menüüst leiab näiteks nii maitsevaid ribiseid, kanatiibu, burgereid kui pitsasid. Lastele on eraldi mängunurk.

Kesklinnas poodeldes satute kindlasti Solaris keskusesse, mille viimasel korral asuv kohvik Komeet on tuntud nii linna parima vaate kui parimate kookide poolest. Lastesõbralikuks teeb selle kohviku nende eriline menüü, kus teiste lastetoitude hulgas pakutakse ka beebidele värsked köögiviljapüreesid. Lastenurk selles kohvikus puudub, aga lahked teenindajad pakuvad värvipilte ja pliitseid.

Samast majast, korrus allpool, leiab veidi lihtsama *buffet*-restorani Lido, mille väärtuseks on toidu kättesaamise kiirus ja lai valik koduseid toite. Ka selles kohas mängunurk puudub, ent kes eelistab kõige kiiremat ning tõenäoliselt ka soodsamat toitlustusvõimalust, siis ilmselt on see üks parimaid.

Kadrior

Kadrior on tuntud lisaks oma rohelisusele ja elegantsusele ka hubaste kohvikute poolest. Kindlasti üheks lastesõbralikumaks kohvikuks on Kadrioru pargi vahetus läheduses

▲ Musita on hubane pererestoran, mille euroopalikus menüüs on tunda eksootilise Peruu hõngu. Pisematele on restoranis eraldatud avar mängunurk ja lapsed saavad roogi valida lastemenüüst.

FOTOD: ERAKOGU

▲ Rataskaevu 16 paistab silma modernse lihtsuse ja märkimisväärselt hea teenindusega. Lapsed saavad söögi vahepeal aega nautida mängutoas ning pere pisematele on mähkimisvõimalused.

▲ Gelato Ladies pakub kohapeal valmistatud Itaalia jäätist ehk *gelato*'t, kohvikus on eraldi ka lastenurk.

duses paiknev Gourmet Coffee, kus saab perega koos nii hommikusööke kui maitsevaid kooke nautida. Lisaks hinnatud kohvile on selles kohvikus ka väike lastenurk.

Teine hubane Kadrioru kohvik NOP on tuntud kui ökoloogilist toitu väärtustav koht, kus lisaks lastenurgale saavad lapsed suvel mängida hoovis liivakastis.

Kiviviske kaugusel NOPist asub Musita, hubane pererestoran, mille euroopalikus menüüs on tunda eksootilise Peruu hõngu. Pisematele on restoranis eraldatud avar mängunurk ja olemas on lastemenüü.

Tai ja India roogasid pakkuva Villa Thai populaarne lastemenüü annab tunnistust sellest, et ka lapsed on valmis nautima eksootilisemaid roogasid, kui need on hästi tehtud ja mitte liiga vürtsikad.

Kalamaja

Uudne ja kiirelt arenev Kalamaja piirkond on viimasel ajal väikelastega perede seas muutunud üheks elistatuimaks elamispiirkonnaks. Siin asub linna üks külastatuid muuseume – Lennusadam, milles paikneva kohviku Maru puhaste lihtsate maitsetega road on inspiratsiooni saanud rannarahva roogadest. Suure nälja korral leiab vitriinist ka väikse valiku valmistoit.

Eraldi mängutoaga lastesõbralik restoran on samas piirkonnas kaheldamatult ka F-hoone. Selle boheemlasliku restorani teeb eriliseks eklektiline menüü ning retrostiilis miljö.

Pannkoogisõpradel tasub aga külastada raudteearset kohvik-restorani Apelsini Raudtee.

Kalamaja kõige uuem toitlustuskompleks asub Balti Jaama Turul, kus mitmete teiste toitlustuskohtade seas peab ära mainima restorani Kniks&Kraaps. Selles lastest inspireeritud kohas saab nii laps kui täiskasvanu ise oma toiduportsu kokku panna: valikus on nii buffee kui ka à la carte, toimuvad kokandusringid ning ei puudu ka üks korralik mänguruum.

Haabersti (Rocca al Mare) ja Mustamäe

Pärast loomaia külastust saab kõhu täis

◀ Vanalinnas asuv Piip ja Tuut Mängumaja hõlmab endas nii teatrit, kohvikut kui ka mängumaja. Nädalavahetusel saab teatrit, suvel käia kohvikus ja muidu pidada sünnipäevi.

süüa lähedal asuvas pitsa- ja pastarestoranis Rucola. Menüü on lihtne ja pretensioonitu, kuid eriliseks teeb Rucola avar lastenurk ja asjaolu, et seal on väikesed külalastjad väga teretunud.

Pisut kaugemal, Mustamäe ja Õismäe piiril on restoran Umami, millest sai kohe pere lemmik. Suvisel ajal on laud kaetud õunapuude alla, laste jaoks on muru ja liivakast – justkui vanaema sünnipäev, mitte restoran. Talvisel ajal tõmbub restoran kokku hubasesse majja, mille teisel korrusel asub laste mängutuba. Restoran on tuntud ka oma pühapäevaste *brunch* ide poolest.

Tallinna lähikübrus

Lastesõbralikke restorane leiab ka linnast väljaspool. Rocca al Mare kaubanduskeskusest ja Vabaõhumuuseumist lääne poole sõites jääb Rannamõisa tee äärde pererestoran Lucca. Selle restorani menüüst leiab nii traditsioonilisi liharoogi kui ka käsitsi valmistatud pastasid ja pitsasid. Lastele on eraldi suur mängutuba ning õueala.

Ka Tabasalu on tuntud lastesõbralike toitlustuskohtade poolest, kuna seal asuvad nii ameerikalik restoran BabyBack Ribs & BBQ kui ka modernselt hubane Seller. Kui esimese eeliseks on suur mängutuba, siis restoran Selli mängunurgale annab au juurde ka kõige väiksematele mõeldud mähkimisruum.

Tallinnast mööda rannikut ca 20 km ida suunas sõites, satute mereäärsetesse kaluriküladesse Kaberneeme ja Neeme. Lisaks sealsetele puhastele liivarandadele leiab Neemest ka väikse mereäärse kalarestorani Ruhe, mis tervitab peresid oma avara terrassi ja väikse lastenurgaga.

VISITALLINN.EE

▲ Pererestoranis Lucca on lastele eraldatud suur mängutuba ning õueala.

▲ Väike mereäärne kalarestoran Ruhe tervitab peresid avara terrassi ja väikse lastenurgaga.

Naudi oma meeskonnaga väljasõitu vaiksesse Põlvasse!

Pesa hotell ootab Sind alati!

Seminariruum
Minispaa Sõstar
Pesa restoran
Majutus kuni 60-le inimesele

Pesa hotell
broneering@kagureis.ee
+372 5622 2881
www.kagureis.ee

www.aurakeskus.ee

Hea tervis ja energia Aura Keskusest!

Aura Keskus pakub laias valikus võimalusi mitmekülgseks treeninguks ja tervise edendamiseks. Lisaks ujumisele Eesti suurimas basseinis saab osaleda arvukates rühmatreeningutes. Sobiva variandi leiab igaüks.

Võta ühendust ja küsi ärikliendi võimaluste kohta telefonil 730 0297 või e-posti aadressil info@aurakeskus.ee

Hooli töötaja tervisest!

► Tänapäeval kasvatakse Ungaris nii kohalikke kui ka rahvusvaheliselt tunnustatud viinamarjasorte.

FOTOD: SHUTTERSTOCK

Ida-Euroopa veinid pakuvad palju avastamisrõõmu

Viimasel ajal on vana maailma traditsiooniliste veinitootjate – Prantsusmaa, Itaalia, Hispaania ja Saksamaa – markide kõrval hakatud mekkima Ida-Euroopa pärle, mis on veel avastamata maa.

Näiteks Ungari veinidest teatakse üldiselt vaid paari konkreetset stiilinäidet, mis on maailmaturul edu saavutanud. Tegelikult on Ungari tootnud sajandite jooksul väga mitmekesiseid kvaliteetveine. Lisaks magusale Tokaj veinile ja sügavpunasele Egri Bikavér'ile (eesti keeles „Egeri pulliveri“) Egeri piirkonnast, toodetakse Ungaris ka kuivi valgeid veine Balatoni järve ääres ja mitmed Ungari veinipiirkonnad toodavad suurepäraseid punaseid veine. Punaste kvaliteetveinide piirkonnana tasub kindlasti märkida Pannohalma, Sopron ja isearanis just Aszar-Neszemely piirkonda.

Mitmekülgne Ungari

Tänapäeval on Ungari veinipiirkonnad üle kogu riigi laiali. Sopron asub riigi loodeosas ja Tokaj veinipiirkond Ungari kirdeosas. Nende kahe veinipiirkonna vaheline kaugus on ligikaudu 370 km, samas kui üks lõunapoolsemaid veinipiirkondi Hajos-Baja on ligikaudu 250 km eemal põhjapoolsetest piirkondadest.

Ühtekokku on Ungaris 22 veiniregiooni, mis on grupeeritud seitsmesse rühma. Igas veiniregioonis on oma veinikultuur, ajalugu, pinnas ja omad veinistiilid. Näiteks lõunas suuritel tasandikel laiuvad viinapuuaiaid keskenduvad kvantiteedile, olles üpriski erinevad järve ääres asuvatest viinapuuaedadest ja ka riigi kirdeosas mäejalamile rajatud viinapuuaedadest.

Ungari idaosas asuvad Karpaadid, mis mõjutavad märkimisväärselt sealset kliimat, kaitstes maad külmade tuulte eest, mis vastasel korral üle Poola ja Lääne-Ukraina Ungarisse puhuksid. Samas kui Balatoni ja Neusiedli järv muudavad ümbruskonna kliimat pisut mahedamaks.

Ungaris kasvavad viinamarjasordid

Tänapäeval kasvatakse Ungaris nii kohalikke kui ka rahvusvaheliselt tunnustatud viinamarjasorte. Rahvusvaheliste Prantsuse päritolu viinamarjasortide eeliseks on see, et neid on rahvusvahelisel turul lihtsam turustada.

Traditsioonilised valged Ungari viinamarjasordid on Furmint, Hárslevel (kasutatakse Tokaj veinide valmistamiseks), Olaszrizling ehk Welschriesling, Leányka ja Keknyelu.

Lisaks on eelpoolmainitud viinamarjasortide baasil välja töötatud hulgaliselt ristandeid, nagu näiteks Irsay Oliver, Zefir ja Zenit.

► **Slovakkias on oma koha leidnud magusad jääveinid ja n-ö õleveinid ehk veinid, mis on valmistatud pillirool praktiliselt rosinaks kuivatatud viinamarjadest.**

▲ Balatoni veinipiirkond on Ungaris vanim, veiniistandust ümbritsevad taamal kõrguvad mäed.

Punased kohalikud viinamarjasordid on Kadarka, Blaufrankisch (mida siin tuntakse nimede all Nagyburgundy ja Kekfrankos), Zweigelt, Portugieser (Kekoportó) ja Zierfandler, mis pärineb Ungari naaberriigist Austriast.

Slovakkia veinid üllatavad oma mitmekesisusega

Slovakkia traditsioonides on veinil suurem tähtsus kui naaberriigis Tšehhis. Siiski on teatud põhjustel viimase 30 aasta jooksul viinapuuaedade pindala järjekindlalt vähenenud ja hetkel kasvatakse viinapuid vaid ligikaudu 15 000 hektaril.

Samas ei saa Slovakkia veinitööstust täielikult maha kanda. Slovakkias on oma koha leidnud magusad jääveinid ja n-ö õleveinid ehk veinid, mis on valmistatud pillirool praktiliselt rosinaks kuivatatud viinamarjadest.

Slovakkias kasvavad viinamarjasordid

Viinamarjasortidest eelistatakse rahvusvahelisi sorte, nagu Riesling, Chardonnay, Sauvignon Blanc, Cabernet Sauvignon ja Pinot perekonna viinamarju. Siiski on viimasel ajal hakatud rohkem tähelepanu pöörama ka kohalikele viinamarjasortidele, mis on aretatud Slovakkia kliimale sobivaks. Kuulsad on sellised kohalikud viinamarjasordid nagu Hron, Nitranka, Rimava ja Váh.

Rumeenia veinid

Rumeenia on iidsete veinitraditsioonidega maa, mille viinamarjakasvatuse sai alguse

rohkem kui 6000 aastat tagasi. Kuigi maailma mastaabis on Rumeenia veini tootmismahtude poolest 13. kohal (2011), ei seosta enamik inimesi seda riiki eriti veinitootmisega. Eks põhjuseid ole mitmeid, kuid üheks põhjuseks võib lugeda perioodi 20. sajandil, mil oldi nn „raudse eesriide“ taga.

Sel ajal eksporti eriti ei esinenud, rohkem pandi rohkem kvantiteedile kui kvaliteedile, täideti kommunistlike nõudmisi ja plaane ning tehnoloogia areng puudus. Kõik see on jätnud Rumeenia veinitööstusse oma jälje.

Paljudele veinisõpradele võib Rumeenia seostuda kohe väga magusate veinidega. Kes siis ei oleks meist joonud eestlaste poolt välja töötatud kaubamärgi Dreamer veinisarjast (enamasti tuntud kui „magava mehe“) veine, mis kannavad nime Late Harvest. Tõsi, „raudse eesriide“ taga olles toodeti peamiselt magusaid veine, seda omaaegse suurima tellija ehk Nõukogude Liidu nõudmisel. Lisaks sellele oli kommunistlikul ajal oluline kvantiteet, mitte kvaliteet.

Pärast NL-i kokkuvarisemist said paljud veinitehased endale uued omanikud peamiselt Austria, Inglise, Prantsuse, Saksa ja Itaalia veinifirmade kujul, kes lisaks investeringutele tõid kaasa uued tehnoloogiad ning moderniseerisid viinamarjakasvatust. Kuigi ka tänapäeval valmistatakse Rumeenias magusaid veine, siis üha enam pannakse rõhku kvaliteetsetele ja kuivadele veinidele.

ARTIKKEL ON REFEREERITUD
VEINIBLOGIST VEINIGURU.EE

KOMMENTAAR

Veinimaailmas loeb isikupära

KETRI LEIS

Eesti Parim Sommeljee 2018 veinibaarist Pazzo Wine Bar

Ida-Euroopa ja muud „tundmatud“ veinimaad on tõesti tegemas revolutsiooni. Ühelt poolt kasvavale nõudlusele vastatakse kvaliteedi kasvuga. Mis peamine, looduslähedus ja oma ümbritseva maa austamine ühendab neid kõiki. Taasavastatud piirkonnad, põlised viinamarjasordid ja modernsed võtted põimitakse läbi iidsete traditsioonidega.

Tugeva mõju on andnud veinimaailmale ka naturaalseid veinide kiire vohamine turul – Eestis veel tagasihoidlikku joont hoidev tagasi-juurte-juurde lähenemine.

Mõttemaailm, kus vein on omapäi arenev ja kasvav organism, mis ei vaja lisaineid, nagu kultuurpärm ja sulfitid, ega järjepidevat sekkumist temperatuuride kontrollimise ja filtreerimise kujul. See on põnev maailm, kus seigelda ja uusi maitseelamusi kogeda täiesti enneolematul moel.

Tuntud veinimaade kõrvale ilmub üha enam tegijaid Sloveeniast, Ungarist, Gruusiast ja Rumeeniast.

Mainimata ei saa ka jätta väiketootjate osatähtsuse kasvu üha enam suureneva trendina. Loeb isikupära ja kvaliteet, mida väikesel skaalal tootes on võimalus suurepäraselt väljendada. Just seetõttu oleme ka oma igapäevases veinivalikus koostööd tegemas peamiselt väikemajadega. Just need on veinid, kus väljendub parimal moel keskkond, kus viinamarjad on kasvanud ning hing ja süda, mis veinivalmistamise taga on.

Pazzo veinivalikust võib leida nii ajatuid klassikuid kui piire kompavaid moderniste. Kõiki neid seob ühiselt armastus ja austus oma piirkonna vastu. Enamus pärineb hoolega valitud väikestelt tootjatelt, millest paljusid toome ise maale.

Meil saab korraldada ka lõbusaid veinidegustatsioone. Külalised on avatud väga erinevatele teemadele, mistõttu ka ise end liigselt ei piiritle. Degustatsioon viime läbi väga laia spektri veinidega, mis pakub põnevust ka kõige nõudlikumale veinisõbrale. Ka tühja kõhu pärast ei pea muretsema. Peaasi et oleks lõbus ja fun!

KATAJA EVENT

LOOME LAHENDUSED ÜRITUSTEKS

TELKID

TERRASSID

ESINEMISLAVAD

TRIBÜÜNID

ERILAHENDUSED

Peamised tegevusalad on **telkide, esinemislavade** ja **tribüünide rent, müük** ning **paigaldus**.

Lisaks pakume **õllelaudu** ja **pinke, valgustus-** ja **kütteseadmeid** telkidesse.

Kataja Event | Saha-Loo tee 9, Maardu, 74114 Harjumaa | Tel 613 9714
Faks 613 9712 | info@katajaevent.ee | www.katajaevent.ee
Raido Mihkelson | Tel 510 0237 | raido.mihkelson@katajaevent.ee

► Trenni minnes võta sõber kaasa, sest koos on eesmärged saavutada palju kergem.
FOTO: SHUTTERSTOCK

Spordinädala liikumissoovitused tööinimesele

Kuidas teha nii, et oleksid rõõmsam ja tublim nii tööl kui ka kodus? Spordinädala patroonil ja Nike'i peatreeneril Sandra Rajul on selleks mõned nipid, mida ta sinuga jagab.

- 1. Püstita eesmärk.** Kui lihtne või raske seatud sihti saavutada ka poleks, on konkreetne eesmärk alati heaks suunanäitajaks, innustajaks ning suureks abiks oma tegevuse mõtestamisel. Olgu see siis jooksuvõistlus, mingi distantisi läbimine teatud aja jooksul, kindel treeningute arv nädalas või hoopis enda varasema soorituse parandamine – kindel siht annab motivatsiooni just nendel hetkedel, kus tunned, et „pole sinu päev“.
- 2. Liigu mitmekülgselt.** Varieeri treeningutega (vastupidavus, jõud, liikuvust parandavad treeningud, erinevad spordialad jms), et tagada keha võimalikult ühtlane areng. Olenemata spordistiilist on olulisel kohal kerelihaste treening, mis aitab parandada kehahoiakut ja toetab keskselt nii üla- kui ka alakehale pandavat koormust.
- 3. Treeni jõukohase koormusega.** Vastavalt inimese võimekusele võiks treeningu kestus olla vähemalt 40–50 minutit (sh soojendus ja lõdvestus). Treeningukoormust ära tõsta liiga järsku, vaid lase kehal alguses treeninguga harjuda. Koormust tõsta alguses treeningu kestuse, mitte intensiivsuse arvelt.

- Peale 2–3 intensiivsemat treeningnädalat** tree ni ühel nädalal kergemalt ja anna kehale võimalus taastumiseks.
- On sobiv, kui liikumisega** alustaja treenib 2–4 korda nädalas. Kui võimekus on paranenud, võib suurendada harjutuskordade arvu 4–5 korrani nädalas.
- Kui tunned väsimust,** siis võta puhkepäev – keha areneb just puhkuse ajal. Treenitus kasvab, kui aktiivne töö ja puhkus on omavahel tasakaalus ehk siis tuleta endale meelde, et puhkus on tugevatele! Küll aga on oluline vahet teha väsimusel ja laiskusel. Selle viimase raviks on eesmärk ning sisemine soov olla terve, sportlik ning elada pikemat ja täisväärtuslikku elu.
- Alusta treeningut soojendusega.** Olenemata treeningust või spordialast on oluline oma keha liikumiseks ette valmistada harjutustega, mis tõstavad keha temperatuuri ning suurendavad liigeste liikumisulatust. Alusta liikuvate/dünaamiliste võimlemis- ja venitusharjutustega ja madalama intensiivsusega liikumisega. Hea oleks valida harjutused, mis kaasavad tööse suure osa sinu kehast. Ühtlane koormuse tõus treeningu

- gul muudab treeningu meeldivaks ja aitab ennetada vigastusi.
- Lõpeta treening lõdvestuse ja/või venituste või mõnda muud sorti rahulikuma liikumisega.** Rahulik liikumine ning pulsi normaliseerimine treeningu lõpus vähendab keha treeningjärgset stressi ja kiirendab taastumist. Lisaks on ka mõnus peale väljakutsuvat treeningut veidike aega hinge tõmmata ning end koguda. Viska selleks ajaks peast muremõtted ning keskendu iseendale.
- Ära treeni läbi valu.** Kui treeninguid segab valu, siis võta julgesti aeg maha ja lase kehal puhata. Võimalusel jätka treeningutega ilma vigastatud piirkonda koormamata (nt kui jalg valutab, saad keskenduda ülakeha treenimisele). Kui valuastingud ei kao, siis tee vajadusel visiit spordi- või mõne muu erialaarsti juurde.
- Julge küsida nõu.** Kui sa ei tea mida millal-kuidas-kus teha, siis ära karda küsida nõu treenerilt. Usku-ge mind, meil on alati hea meel, kui inimesed meie käest lisainfot uurivad.

SEKRETÄR.EE

TASUB TEADA Kuidas alustada?

- Pisikesed** muutused igapäevarutiinis (liigu auto asemel jalgsi või rattaga, kasuta lifti asemel treppi, muuda mõttelaadi, võta eesmärgiks ollagi sportlik inime- ne jne).
- Välidi** pikalt istumist ühel kohal ning leia pidevalt põhjuseid, miks end laua tagant üles ajada.
- Tööta** ergonomilises asendis ehk jälgi, kuidas sa töölaua taga istud.
- Parim** istumisasend on see, milles sa oled võimalikult vähe aega ehk siis nihele ja tõuse töö- päeva jooksul nii palju kui su keha seda soovib.
- Liikumisminutid** tööpäeva ajal – tõuse püsti, mine võta klaas vett ja räägi töökaaslasele naljakas (või mittenaljakas) anekdoot.
- Muuda suhtumist!** Võid lugeda ajakirjadest igasugu imenip-

pe, mis sind justkui liikuma motiveerima peaks, aga tea, et lõpliku otsuse olla füüsiliselt aktiivne teed siiski sina ise ning keegi teine seda otsust sinu eest vastu võtta ei saa.

Teadvusta endale, et liikumine on igapäevaelus oluline, parandab su elukvaliteeti, pikas perspektiivis on isegi rahakotile kasulik ning teeb sinust tervislikuma ja rõõmsama inimese.

Treening ei pea olema kohe alguses hinge kinnivõtvalt raske ning kui ta on, siis teed ilmselgelt midagi liiga kiiresti ja liiga palju. Tunnet, mida su keha vajab ja talub.

Alusta samm-sammult, rahulikult ja oma võimete piires.

Naabriga võistlemise võid ette võtta alles siis, kui füüsiline vorm seda lubab.

10 soovitust söömissööstudega võitlemiseks

Inimese kaalunumber tõuseb siis, kui ta ei arvesta oma ainevahetuse ning igapäevase kalorivajadusega. Tihti antakse järele impulsivsetele isudele, mis millegi ajel tekivad, ja tuntakse hiljem süümeepiinu söödud suure toidukoguse üle. Sellest, milliseid nippe kasutada, et söömissööstudega toime tulla, räägib Dr Simeoni si dieedi konsultant ja toitumisharidustaja Aire Kängsep.

- 1. Söö tervislikke toiduaineid**
Kui tekib söömissööst, haara näiteks toorete juurikate järele. Juurvilju ei jaksa keegi lõpmatuseni süüa, seega saad nii ka isusid kontrolli all hoida.

- 2. Proovi välja selgitada, milliste emotsioonide tulemusena isud tekivad**
Söömistung ei teki tühja koha pealt, vaid on tihti meie enda tunde- ja emotsioonide tulemus – leia põhjus ning sellele lahendus! Kui suudad oma emotsioone paremini kontrollida, aitab see kaasa.
- 3. Tee vahet näljal ja isul**
Kui on tõepoolest tegu näljaga, suudad veel pool tundi kannatada. Kui on aga isu või tung süüa, siis pead saama seda kohe. Tänu teadmisele, millal on tegemist näl-

- jaga ja millal võimaliku söömissööstuga, on viimast võimalik ka kergem ära hoida (näiteks joo suur klaas vett, krõmpsuta tervislikke vahepalasisid, otsi aktiivset tegevust, et mõte mujale saada)
- 4. Ära osta teadlikult koju snäkke**
Nii pead alati vaeva nägema ja poodi minema, kui midagi näksida soovid. Mida keerulisemaks endale tühjade kalorite tarbimise teed, seda suurem tõenäosus on, et idee ei tundu enam nii ahvatlev.
- 5. Leia enda jaoks toimiv toitumisplaan**
Menüü peab rahul-

- dama inimest igas mõttes ja söögikord jätma täiskõhutunde. Kanna hoolt, et toitumine oleks mitmekülgne ja et keha rakud ei jääks nälga. Ka sellest, et keha ei saa piisavalt vajalikke toitaineid, võib tekkida söömissööst.
- 6. Muutu oma probleemi suhtes avameelsemaks**
Rääkimine aitab. Jaga oma mure inimesega, keda usaldad. See võib küll esialgu ebamugav olla, kuid seeläbi teadvustad ka endale oma probleemi paremini ning ei jää ükski, vaid on olemas keegi, kellele raskel hetkel toetuda.

- 7. Sõlmi toiduga rahu**
Ära sildista toite „headeks“ ja „halbadeks“, sest keelatud vili on alati magus. Luba endal süüa kõike, mida soovid, aga tuleta endale alati meelde, kuidas üks või teine toiduaine enda enesetunde põhjal.
- 8. Sisenda endale, et mitte kunagi ei ole hilja õgimishoogu peatada**
Pole oluline, kas oled söönud 100 või 1000 kilokalorit – kui sel hetkel lõpetad õgimise, oled võitjal! Samuti saab alati tehtut niioelda heastada, kui sööd järgmisel toidukorral vähem või oled

- füüsiliselt aktiivsem. Selleks ei tohi oodata järgmist päeva, vaid muuta oma tegevust otsekohe, selsamal momendil. Tasakaal on võti.
- 9. Kaalu ennast iga päev**
Hoiu oma kaalul iga-päevaselt silma peal. Siis saad kaalukõikumistega ka kiiremini tegeleda ning sööstude tagajärgi vajadusel korrigeerida.
- 10. Ole oma kehaga sõber ja austa end**
Pea meeles, et söömissööstudele allumine ja mitteallumine on vaid iga inimese enda kätes.

ALLIKAS: DR. SIMEONI SI DIEEDIBLOGI

4 nippi, et peoriided kestaks

Tänapäeva pesumasinaid võimaldavad nii pehme loomade kui ka joogamattide pesemist, kuid lisades masina tarkusele ka kasutaja enda nipid, on võimalik lemmikülilinnal või pitsist pluusi head väljanägemist märgatavalt kauem pikendada.

Pesupesemine tundub lihtsa tööna, sest iga inimene teeb seda olenemata riide koostisest automaatrežiimil ja iga kord täpselt ühtmoodi. Tegelikult võib vale programmi valik, temperatuur, masina täituvus ja erinevate kangaste koos pesemine mõjuda riideesemele halvasti ning viia inimese tihemini poodi oma garderoobi uuendamaks.

Pesu õigeks pesemiseks jagavad nippe tehnoloogiatevõtte LG eksperdid.

1. Masin olgu pooleldi tühi
Ära pressi riideid pesumasinasse. Pesumasina soovitatakse täita vaid poolelikult, et vältida kangaste takerdumist ja säästutada puhas tulemus. Paljud masinad arvutavad vajamineva veekoguse automaatselt ja teistel saab valida pool veekogusest, mis aitab säästa ka vett ja energiat.

2. Külma vesi on kangale parim
Kui tegemist ei ole määratud kõrgirätkutega või väikelaste rõivastega, peaks riide pikema eluea nimel kasutama pesemiseks jahedat vett ja kõige aeglasemat tsentrifuugi. Paljud usuvad, et külma vesi ei tee riideid puhtaks, kuid tegelikult ei vasta see tõele, sest kvaliteetsed pesuvahendid toimivad ka jaheda veega.

3. Õrnad kangad vajavad erikohtlemist
Tänapäeva nutikad pesumasinad oskavad ideaalselt ümber käia ka kõige õrnemate kangastega. Kui just riideeseme sildil ei ole kirjas käsipesu või keemiline puhastus, siis võib käsipesuprogrammiga ja ka spetsiaalselt villale või siidile mõeldud programmiga pesta kõiki õrnu kangaid.

4. Auruga allergeenide vastu
Aurumolekulid on 1600 korda väiksemad vee omadest, mis võimaldab aurul tungida sügavamale kangasse ja tagada paremad pesetulemused. Aurutamise on olulisel kohal kindlasti kodudes, kus on lemmikloomad ja seal, kus on oluline hoida elukeskkond kindlasti tolmulestavabana. Aurutamise tulemusena hävib 99,98% allergeenidest.

PANE TÄHELE

Igale kangale isemoodi hoolitsus

Iga kanga koostis seab paika reeglid, kuidas selle eest hoolitseda.

Lõhkiste teksaste puhul tuleb mees pidada, et see kangas on juba kahjustatud ja seetõttu tuleb püksid enne pesemist keerata pahupidi ning pesta teistest kangastest eraldi.

Selleks, et vältida teiste riideesemete küljes olevate nõopide ja lukkude takerdumist, võiks kasutada ka väiksemale pesukogusele ette nähtud programmi.

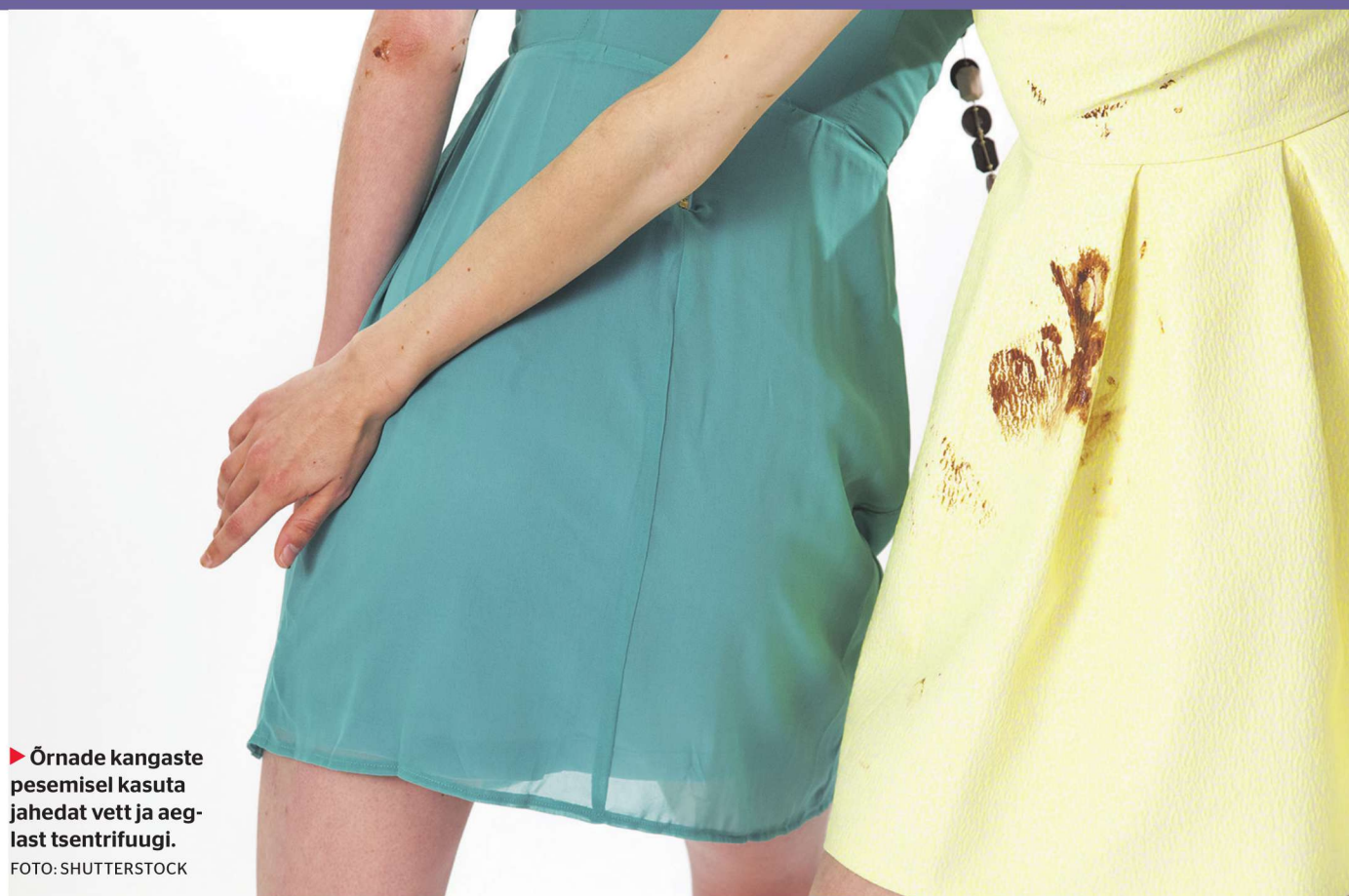
Sünteesilised kangad tuleb hoida naturaalsest alati eraldi ning pesuvei ei tohi olla üle 40 °C.

Kunstkiust kangad ei talu väänamist, tsentrifugimist ega masinas kuivatamist.

Naturaalsest lõngast kootud ja värvitud esemete pesemiseks tuleb kasutada jahedat, kuni 40 °C vett ja õrnale pesule mõeldud programmi.

Kudumite kuivatamiseks tuleb nad laiali laotada, kuid kindlasti mitte päikese kätte.

Puuvillaseid kõõgikäikuid ja voodipesu võib pesta kodustes tingimustes ja kõige kõrgemal lubatud temperatuuril.

► Õrnade kangaste pesemisel kasuta jahedat vett ja aeglast tsentrifuugi.
FOTO: SHUTTERSTOCK

KE M ERLING

OLEME PARTNERID KA TEIE RASKEMATES ETTEVÕTMISTES

SANITAARLAHENDUSED PUHASTUSTEENUSED KONTEINERLAHENDUSED TELGID, LAVAD

KÜSI INFOT tel: 1929 VÕI VAATA www.kemmerling.ee

Mine avastama RMK Penijõe- Aegviidu-Kauksi matkateed!

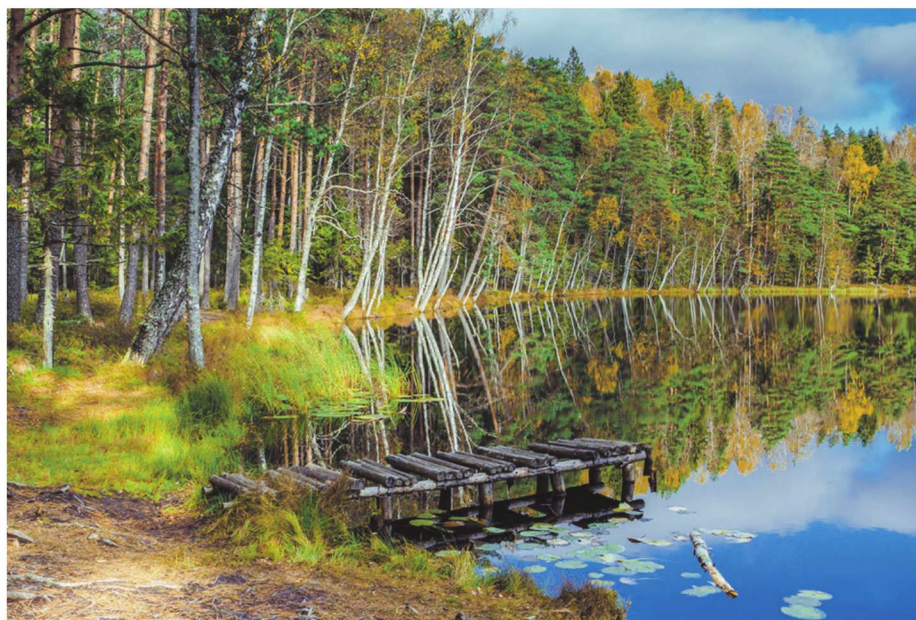
2018. aastal – Eesti Vabariigi 100. juubeliaastal, avati kolmas RMK matkatee haru – Penijõe-Aegviidu-Kauksi.

Olemasolevad kolm haru moodustavad nüüd matkateede võrgustiku, kus matkaja saab endale teekonna algus- ja lõpp-punkti ise valida ning matkata näiteks Oandult Penijõe, sest kõik matkatee harud ristuvad Aegviidus.

614 km pikkune RMK matkatee Penijõe-Aegviidu-Kauksi haru, mis läbib oma teel kuus maakonda, algab Penijõe mõisa juurest Matsalu rahvusparki ning kulgeb läbi avarate Kasari jõeluhdade Raplamaa poole, kus loogeldes läbi rabade, sügavate metsade, muinaslinnuste ning põlluservade viib tasa-tasa Harjumaa, Paunküla mägede ning viimaks matkapealinna Aegviidu poole.

Uue haru pikem osa jääb aga Aegviidust itta. Lääne-Virumaal kulgeb rada piki kõrgeid ning kitsaid oose üle Nee-ruti mägede, jõudes läbi unustusehõlma vajunud sõjaväebaaside lõpuks Ida-Virumaa servale Tudu soostikusse.

Ida-Virumaal muutub aga raja ilme sootuks: teele jäävad tööstusmaastikud Kiviõli ning Püsi poolkoki- ja tuhamägede, Aidu karjääri ning Kohtla-Nõmme kaevanduspargi kujud, teele paistavad kätte ka

614
km pikk on Penijõe-Aegviidu-Kauksi haru, mis läbib enda teel kuus maakonda.

Kohtla-Järve kõrged poolkoksiplatoosid.

Jõudes põhjarannikule, kulgeb matkatee nüüd kõrge klintserva peal ja all, külastades Eesti kõrgeimat rannaastangut

Ontikal ja kõrgeimat juga Valastel ning pakkudes kauneid vaateid nii merele kui ka pangametsale kuni Sillamäeni välja.

Lõpuks pöördub rada lõunasse ning suundub läbi Sinimägede sõjatandri ja unustuse vajuvate kaevandusasulate Kurtina järvedest mööda, läbi Agusalu ning Alutaguse metsade Peipsi järve põhjarannikule välja, kus jõuab viimaks oma lõpp-punkti Kauksis. Rada on looduses tähistatud valge-kollase-valge värvimärgistusega ning suunavate viitadega.

RMK

▲ **Matkarajad on hea paik, kus end linnaelust välja lülitada.**

FOTOD: RMK.EE

► **Valguse festival on algusest peale kandnud rahvusvahelise kosmose nädala eesmärki – tugevdada sidet kosmose ja ühiskonna vahel.**

FOTOD: VALGUSEFESTIVAL.EE

Väisa Valguse festivali Luke mõisas

6. oktoobril toimuv Valguse festival on valguse ja valguspõhiste tehnoloogiate festival, mis annab võimaluse saada kokku ja jagada oskusi ning teadmisi valgusest. Festival avab valguse olemuse teaduslikust ja kunstilisest küljest.

Valguse festival on algusest peale kandnud rahvusvahelise kosmose nädala eesmärki – tugevdada sidet kosmose ja ühiskonna vahel. Lisaks on festival võtnud endale ülesandeks teadvustada valguse otsest ja kaudset mõju inimesele ning keskkonnale. Festival loob sotsiaal-kultuurilise platvor-

mi, kus saavad kokku kunstnikud, sepad, teadlased, arstid ja ettevõtjad.

Selle aasta festivali peateema on inspireeritud rahvusvahelise kosmosenädala deviisist “Space Unites The World”. Ka sel aastal on teaduse alal külastajatel võimalus valgusest kui nähtusest rohkem teada saada ja etenduskunstide alal kogeda inspireerivaid stseene tantsijate, lauljate, näitlejate, valguse ja muusika sümbioosist.

Festival saab teoks tänu headele toetajatele, kelle hulka võid kuuluda ka sina.

VALGUSEFESTIVAL.EE

Pärnu Kohvikute Nädal tuleb taas

Juba 6.-14. oktoobril toimub Pärnu Kohvikute Nädal. Mine avasta väärt kohvikuid ja põnevaid roogi ning saa osa kohalikust toorainest ja hea hinnaga pakkumistest.

Seekord avatakse kohvikute nädal 6. oktoobril ühepäevakohvikutega Pärnus ja Pärnumaal, kus pakuvad kehakinnitust nii profikokad kui ka kodu küpsetajad. Ühepäevakohvikute pakkumised on spetsiaalselt selleks päevaks loodud ja ainult laupäeval, 6. oktoobril on erakordne võimalus nendest osa saada. Näiteks saab sel päeval nautida õhtusööki Jaanihanso Siidritalus

Carmeni peakoka Jevgeni Ševtšuki dirigeerimisel, kes on teinud süüa Merkelile, Macronile, Mayle ja paljudele teistele.

Kõik 7 käiku on sobitatud kokku erinevate heade jookidega, jagub ka rohkelt üllatusi. Teeninduse eest hoolitseb Carmen Catering, jookide eest Jaanihanso ja aukohal on Pärnumaa maitset, sest 2018 on Pärnumaa Maitsete Aasta.

Peale Jaanihanso Siidritalu ootavad külastamist ka teised ühepäevakohvikud, nagu Allikukivi veinimõisa sügis-kohvik, Hoovigrill, Hõimurahvaste kohvik, Kabli rannapäkapikkude pannkoogikoh-

vik, Kapteni kohvik, Kanaresto Rökkiv Rebane, Karjamõisa Talu Farm, Liu Mamma juures, Pubi Starter, Pärnu Postimehe Pressikohvik, Rannahotelli ovaalsaal, Romantilise Rannatee romantikapuhvet, Saulepa Rannamaja kalakohvik, Sushi-baar Kaks Pulka, Tammesilla Talu, Tori Siidritalu õunakohvik ja Villa Wasa kohvituba.

Sel aastal on Pärnumaa valitud Eesti toidupiirkonnaks ja seetõttu leiab kohvikute nädalal häid pakkumisi just kohalikust toorainest, mille päritolu on kohvikute menüüs kirjas.

KOHVIKUTENADAL.EE

TASUB TEADA Pärnu kohvikute päev

Kohvikutepäev toimub neljandat korda.

Eelmistel aastatel on sel perioodil võõrustatud ligikaudu 7000 huvilist.

7000 külastajast üle poolte tuli väljaspoolt Pärnut.

Pakkumistest osa saamiseks tuleb osalevate kohvikute nimekirjast kohvikud välja valida ja sinna kohvikute nädalal sisse astuda.

▼ **Frangipane täidisega ploomikooki pakub Kohvikute Nädalal Mahedik.**

FOTO: RAGNE VÄRK

▲ **Hea toit ei pea sugugi olema keeruline, vaid vastupidi – lihtsamast lihtsam, ent kunagi ei tohiks alahinnata toidu esitlustaldrikul.**

FOTO: ANASTASIJA MARUTA

FIRMAPIDU

KONVERENTSID,
TIIMIÜRITUSED,
SÜNNIPÄEVAD

ÜRITUSTE
VÕIMALUS
TALLINNAS JA
PÄRNUS

CCCP PÕGENEMISTOAD

POGENEMISTOAD.EE

HEIDY TAMME

JUUBELIKONTSERDID

Õnne tipul

Külalised
 IVO LINNA
 KARL MADIS
 NELE-LIIS VAIKSOO
 LAURI LIIV
 KARAVAN
 showtrupp
 SHOWSTOPPERS

11. novembril kell 17
 Pärnu Kontserdimajas

14. novembril kell 19
 Tartus Vanemuise Kontserdimajas

15. novembril kell 19
 Tallinnas Salme Kultuurikeskuses

Kontsert on vaheajaga. Piletid Piletilevist ja Piletimaailmast.
 Info 505 9625 www.kontsertkorraldus.ee

Elmar GoodNews Tartu Mill

Leekiv armastus

Brigita Murutar
 Paul Neitsov

08.11 KL 19 AMMENDE VILLA
 09.11 KL 19 TÕRVA KIRIKKAMMERSAAL
 10.11 KL 19 PADISE KULTUURIMAJA
 18.11 KL 18 NÕMME KULTUURIKESKUS
 23.11 KL 19 KILINGI-NÕMME KLUBI
 24.11 KL 17 VIHULA MÕIS
 25.11 KL 17 VIIMSI PÜHA JAAKOBI KIRIK
 30.11 KL 19 RAE KULTUURIKESKUS
 02.12 KL 13 TARTU ERM TEATRISAAL
 04.12 KL 19 RANNU RAHVAMAJA *

* piletid müügil kohapeal Piletid Piletilevis ja Piletimaailmas 15/13 € (pensionär, 7-12 a. laps).
 Kontserdipäeval pilet kõigile 15 €. Info 505 9625 www.kontsertkorraldus.ee

INDREK KALDA PAUL KRISTJAN KALDA

13.10 kl 17 Vihula mõis
 19.10 kl 19 Põltsamaa Kultuurikeskus
 21.10 kl 18 Nõmme Kultuurikeskus
 26.10 kl 19 Saku mõis
 27.10 kl 19 Viimsi Püha Jaakobi kirik
 07.11 kl 19 Tartu ERMi teatrisaal (B korpus)
 09.11 kl 19 Olustvere mõis
 15.11 kl 19 Rannu Rahvamaja
 23.11 kl 19 Pärnu Nooruse Maja

Lumevalju ja lilli ka

Piletid Piletilevis ja Piletimaailmas eelmüügist 15/13 € (pensionär, 7-12 a. laps).
 Kontserdipäeval pilet kõigile 15 €. Info 505 9625 www.kontsertkorraldus.ee

LÕOTSAVÄGILASED

Pidu jätkub

PLAADIESITLUS- KONTSERDID #KOLMAZ

05.10 Haapsalu Kultuurikeskus
 06.10 Antsla Kultuurikeskus
 12.10 Põlva Kultuurikeskus
 13.10 Padise Kultuurimaja
 19.10 Tallinn Salme Kultuurikeskus
 20.10 Paide Muusika- ja Teatrimaja
 26.10 Mõisaküla Kultuurimaja
 27.10 Saarepeedi Rahvamaja
 02.11 Pärnu Nooruse Maja
 03.11 Kuressaare Kultuurikeskus
 08.11 Mustvee Kultuurikeskus
 09.11 Otepää Kultuurikeskus
 11.11 kl 15 Vihula mõis
 17.11 Valga Kultuurikeskus
 23.11 Lihula Kultuurimaja
 24.11 Eidapere Kultuurikeskus

Kontsertide algus kl 19 (v.a. Vihula).
 Piletid Piletilevist ja Piletimaailmast.
 Info 505 9625 www.kontsertkorraldus.ee